

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut Politologických studií

Katedra Politologie

Krajní levice v ČR: Socialistická solidarita

Bakalářská práce

Autor práce: Václav Pražák

Studijní program: Politologie

Vedoucí práce: Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 23. 7. 2019

Václav Pražák _____

Bibliografický záznam

PRAŽÁK, Václav. *Krajní levice v ČR: Socialistická solidarita*. Praha, 2019. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra politologie. Vedoucí práce Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Rozsah práce: 109 198 znaků (včetně mezer)

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá tématem krajní levice v České republice, především pak vývojem trockistické organizace Socialistická solidarita od počátku jejího vzniku v 90. letech 20. století do roku 2019. V první části jsou představeny kromě revolučních myšlenek trockismu, které jsou nezbytné ke správnému pochopení fungování trockistických organizací, ještě myšlenky a cíle Lva Davidoviče Trockého, od kterého se celý trockismus odvíjí. Druhá část je nejdůležitější a věnuje se analýze samotné Socialistické solidarity, která mapuje její vznik, organizační strukturu, ekologická témata, úspěchy ale i neúspěchy. Je zde uveden postoj Socialistické solidarity k současné politické situaci a také je zde nastíněn vztah s anarchisty, který se postupem času vyvíjel k pozitivní spolupráci. Okrajově jsou přiblíženy i ostatní trockistické organizace, které v ČR působily nebo ještě stále působí. Jedná se o Socialistickou alternativu Budoucnost, Socialistickou organizaci pracujících a Novou antikapitalistickou levicí. V poslední části je pak představen krátce časopis Solidarita a k němu jsou připojena dvě témata, kterými se Socialistická solidarita zabývala či zabývá dodnes.

Annotation

This bachelor thesis deals with the topic of the far-left politics in the Czech Republic, more precisely with the development of the Trotskyist organization Socialist Solidarity from the beginning of its establishment in the 1990s to 2019. The first part introduces besides the revolutionary ideas of Trotskyism that are necessary for a proper understanding of the functioning of Trotskyist organizations, also the thoughts and aims of the Russian revolutionary Leon Trotsky, on which the ideology of Trotskyism is based. The second part is the most important and it is dedicated to the analysis of Socialist Solidarity itself, which deals with its origin, organizational structure, ecological issues, successes and failures. Also, the attitude of the Socialist Solidarity to the current political situation is presented as well as the relationship with the anarchists, which has evolved over time into positive cooperation, is outlined. Next, also other Trotskyist organizations, which were active or still are active in the Czech Republic, are marginally presented. It is the Socialist Alternative Future, the

Socialist Organization of Working People, and the New Anti-Capitalist Left. In the last part, the Solidarity magazine is introduced briefly, as well as the two topics with which the Socialist Solidarity deals, as presented in the magazine.

Klíčová slova

krajní levice, trockismus, Socialistická solidarita, anarchismus, solidarita, kapitalismus, L. D. Trockij

Keywords

far-left politics, Trotskyism, Socialist Solidarity, Anarchism, solidarity, capitalism, Leon Trotsky

Title

Far-left politics in the Czech Republic: Socialist Solidarity

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval panu Mgr. Janu Charvátovi, M.A., Ph.D. za odborné vedení této bakalářské práce a za jeho cenné rady, které mi poskytl. Dále bych chtěl poděkovat své přítelkyni za neúnavnou pomoc a podporu, kterou mi během mého výzkumu poskytovala. Děkuji také své rodině, která při mně po celý čas stála.

Obsah

Úvod.....	3
1 Lev Davidovič Trockij	5
1. 1 Myšlení a cíle	5
1. 2 Čtvrtá internacionála a Přechodný program	6
1. 3 Závěr.....	9
2 Trockismus.....	10
2. 1 Revoluční myšlenky.....	10
3 Socialistická solidarita	11
3. 1 90. léta 20. století	11
3. 1. 1 Vznik.....	11
3. 1. 2 Teorie a hlavní témata	13
3. 2 Organizační struktura	15
3. 3 Vztahy s anarchisty	16
3. 4 Vznik různorodých platforem a frakční rozkol.....	19
3. 4. 1 IPRA	19
3. 4. 2 Frakční rozkol	20
3. 4. 3 Zvyšování kolejného, NATO	21
3. 4. 4 INPEG a protiválečné hnutí	22
3. 4. 5 GO!	25
3. 4. 6 Ne základnám	26
3. 4. 7 ProAlt	27
3. 4. 8 Migrační krize, Zleva proti xenofobii, TTIP a CETA	29
3. 4. 9 Bydlet-Žít	31
3. 4. 10 Roma Pride	33
3. 5 Neúspěchy	34
3. 5. 1 Členská základna.....	34

3. 5. 2 Stop-Snob a GO!.....	34
3. 6 Ekologie.....	35
3. 6. 1 Limity jsme my.....	36
3. 7 Postoje a názory.....	37
3. 7. 1 ČSSD.....	37
3. 7. 2 Nová antikapitalistická levice, LIBEREDS.....	39
3. 8. Současné postoje.....	41
3. 8. 1 Politické ambice.....	41
3. 8. 2 Politická situace.....	42
3. 8. 3 Krajní pravice, budoucí zaměření, mezinárodní napojení.....	42
4 Časopis Solidarita.....	44
4. 1 Amazon.....	44
4. 2 Sociální dávky.....	46
Závěr.....	47
Summary.....	49
Použitá literatura.....	51
Knihy.....	51
Elektronické akademické práce.....	51
Elektronická kniha.....	52
Elektronické články.....	52
Webové stránky.....	52
Rozhovory.....	54
Teze bakalářské práce.....	55
Zdůvodnění výběru práce.....	55
Předpokládaný cíl.....	55
Metodologie práce.....	56
Základní charakteristika tématu.....	56
Základní literatura.....	58

Úvod

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 se na území ještě stále Československa vytvořilo postupně několik trockistických organizací. Šlo zejména o organizace Socialistická solidarita (SocSol), Socialistická alternativa Budoucnost (SAB) a Socialistická organizace pracujících (SOP). Ty se ale po celou dobu své existence od 90. let 20. století nedokázaly nikdy dostat do Parlamentu České republiky, což ale neznamená, že by nebyly aktivní a nemohly se podílet na důležitých tématech, která se postupně objevovala od začátku 90. let 20. století až do současné doby, tedy do roku 2019. V této bakalářské práci se zaměřuji především na Socialistickou solidaritu, což je jediná trockistická organizace, která si od 90. let 20. století až do současnosti zachovala průběžnou aktivitu a účast na různých demonstracích. Samozřejmě tuto organizaci postihlo i kratší či delší období, které se vyznačovalo útlumem aktivit a hledáním správného tématu, které by mohlo výrazněji rezonovat českou veřejností. Celkově se však podílela na mnoha úspěšných platformách a některé z nich dokázaly v hojném počtu oslovovat občany ČR, kteří do té doby nebyly s vybranou problematikou příliš seznámeni.

Toto téma bakalářské práce jsem si vybral proto, protože mne zajímají české organizace, které jsou označovány za krajně levicové z hlediska politické ideologie a aktivity. Díky tomu jsem si vybral na krajní leviči trockistickou organizaci Socialistická solidarita, kterou považuji za hlavního reprezentanta trockismu v ČR. O vývoji trockistických organizací v České republice od 90. let 20. století do roku 2019 neexistuje příliš mnoho publikací. Mezi autory, kteří se zabývali vývojem a aktivitami trockistických organizací v tomto časovém úseku, patří Pavel Pečínka se svou knihou *Pod rudou vlajkou proti KSČ*, který ale stihl popsat podrobněji pouze 90. léta. Rovněž Martin Bastl v knize *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století* dokázal přiblížit aktivity trockistických organizací od jejich vzniku v 90. letech pouze do roku 2001, takže od roku 2001 roku až do roku 2019 chybí mnoho důležitých informací, které se na trockistické scéně odehrály. Mým cílem je zaměřit se na činnost a aktivity Socialistické solidarity tak, aby o ní byl ucelený přehled informací od jejího vzniku v 90. letech až do současného roku 2019, a zároveň tím obecně pomohu přiblížit téma trockistických organizací, které se v českém prostředí příliš nevyskytuje.

Při mém zkoumání jsem využil empiricko-analytický přístup. Zabýval jsem se obsahovou analýzou relevantních knih a webových stránek. Především jsem používal webové stránky jednotlivých platforem, na kterých se v průběhu svého působení podílela Socialistická solidarita. Také jsem čerpal z elektronických akademických prací, které mi pomohly především v kapitole o L. D. Trockém. Velkým přínosem pro tuto práci je pak reflexe přímo od Jana Májíčka, který je členem Socialistické solidarity již přes 10 let a je jedním z hlavních představitelů, rovněž jsem v mé práci použil několik informací přímo od významného bývalého člena Socialistické solidarity, který si ale nepřál být jmenován.

Mám hned několik výzkumných otázek, na které se v závěru pokusím odpovědět.

- 1) Má Socialistická solidarita potenciál proniknout ve volbách do PČR?
- 2) Jaký je největší dosavadní úspěch Socialistické solidarity?
- 3) Proč nedošlo ke spojení všech trockistických organizací do jedné?

Na začátku mé bakalářské práce se velmi krátce budu zabývat myšlenkami a cíli Lva Davidoviče Trockého, který se stal klíčovým mužem při vytváření trockistického proudu. Dále jen velmi krátce přiblížím revoluční myšlenky trockismu, které jsou nezbytné pro správné pochopení celého tématu. Trockisté se snaží v zemích nastolit socialismus, který by pak později vedl v beztrždní komunismus. Rusko považují za velmi špatný příklad socialismu a používají ho za vzor, jak by se celá socialistická revoluce neměla provádět.

Nejdůležitější je část, kde se budu zabývat samotnou Socialistickou solidaritou. Tento úsek začíná vznikem a teoretickými myšlenkami organizace a pokračuje jejími úspěchy, ale i neúspěchy od počátku působení na české scéně až do roku 2019. Také se zde řeší problém ekologických otázek a důležitým tématem je i vztah SocSol s anarchisty, který se postupně od 90. let vyvíjel k pozitivní spolupráci. Ke konci této části ještě přiblížím názory a postoje, která zaujímá Socialistická solidarita vůči současné politické situaci i jiným minulým důležitým tématům.

Ke konci se jen krátce pozastavím nad činností časopisu Solidarita, který je nedílnou součástí celého vývoje Socialistické solidarity. Vybral jsem dvě témata, kterými se v minulosti časopis zabýval, a která v podstatě charakterizují myšlenkový směr a názory členů Socialistické solidarity.

1 Lev Davidovič Trockij

1. 1 Myšlení a cíle

Trockého teorie vychází z díla Karla Marxe a jeho kritiky kapitalistického režimu a kritiky vykořisťování proletariátu. Další inspirace čerpal Trockij od Vladimira Iljiče Lenina a jeho úpravy marxismu, sám se pak dokonce označoval jako bolševik-leninista. Z Lenina čerpal zejména v otázkách kolem dělnické avantgardy, která se měla stát hlavním hybatelem revoluce. Svou pozornost zaměřil i na imperialismus, který byl Leninem označen za nejvyšší stadium kapitalismu a stejně jako Lenin, tak i on byl přesvědčen, že kapitalismus lze svrhnout jen pomocí revoluce.¹

Právě zde se projevuje odklon od Marxe. Marx byl přesvědčen o tom, že kapitalismus je tak špatný režim, že postupem času přivedou jeho vlastní problémy revoluci, která vyústí v nastolení komunismu. Jinak také řečeno, komunismus nemůže vzniknout bez kapitalismu. Trockij byl však přesvědčen o tom, že v méně rozvinutých zemích se fáze kapitalistického režimu a demokratických reforem nemusí vůbec uskutečnit, jelikož všechny náležitosti obstará proletariát, který následně souvisle přejde k budování socialismu.²

Trockého myšlenky jsou nejlépe obsaženy a formulovány v Přechodném programu Čtvrté internacionály³. Objevují se zde takřka všechna kritická témata, kterými se Trockij během svého života zabíral. Především se jedná o kritiku kapitalismu a imperialismu díky jeho marxistickému smýšlení. Také fašismus byl podroben kritice, jelikož podle Trockého ohrožoval dělnickou třídu. Velmi důležitým a takřka stěžejním bodem se stala kritika zdegenerovaného sovětského státu⁴. Trockij kritizoval Stalina za jeho teorii socialismu v jedné zemi, díky které vznikl stalinský byrokratismus. Byl přesvědčen o tom, že soustředění se na budování socialismu pouze v jedné zemi přispívá k jeho degeneraci. Podle Trockého Stalin nedostatečně podporoval ostatní státy, ve kterých mohl být nastolen

¹ ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

² tamtéž

³ Založena L. D. Trockým v roce 1938. Sdružuje kromě trockistických politických stran také trockistické organizace a skupiny.

⁴ ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zpp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

socialismus. Díky tomuto jevu se kromě Sovětského svazu nepodařilo nastolit socialismus v žádném dalším státě⁵. Trockij také usiloval o vysvětlení toho, proč se byrokracie dostala vlastně k moci. Ve své knize *Zrazená revoluce* psal o Leninovi a jeho programu NEP⁶, který dostal kulaky⁷ do popředí. V téže knize později poznamenal, že byrokracie se rekrutovala z řad proletariátu a získala pro sebe klíčovou moc, nicméně již nenabídl řešení, jak tomuto problému předejít. Trockému šlo o to, aby se Sovětský svaz a jeho satelity navrátily ke „skutečnému“ leninismu a bolševismu, jelikož se dostaly do moci byrokratů, kteří díky svým drsným praktikám udržovali neustálou moc nad proletariátem⁸. Dospěl k názoru, že tato sovětská byrokracie disponovala takovou mocí, že zde musí být provedena revoluce politická, která by ji odstavila od vlády. Revoluce sociální nebyla potřebná, protože vlastnictví výrobních prostředků již nebylo třeba měnit. Proletariát musí při politické revoluci zabránit buržoazii tomu, aby nedošlo k restauraci kapitalismu. Trockij spatřoval nedokonalost stavu Sovětského svazu v tom, že proletariát se vyčerpal občanskou válkou, ztratil revoluční ideje, a navíc proletariát v Německu, Bulharsku a Estonsku byl poražen, což vedlo k částečné deziluzi sovětských pracovníků.⁹

1. 2 Čtvrtá internacionála a Přečhodný program

Nejdůležitějším cílem Čtvrté internacionály je svržení kapitalismu. Proletariát se má stát hlavní politickou silou, přičemž buržoazie bude vyvlastněna. Do revolučního hnutí proti kapitalismu se musí zapojit každá jednotlivá část již zmíněného proletariátu. Proletářskou revoluci mají uskutečnit masy, které Trockij vybízel k systematické mobilizaci.¹⁰

⁵ ZIKMUND, Michal, 2014. *Nová antikapitalistická levice: Klasický nebo moderní marxismus?* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130132628/?lang=cs>. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

⁶ Nová ekonomická politika vyhlášená V. I. Leninem v roce 1921. Jednalo se o politiku omezování soukromého podnikání.

⁷ Bohatší rolník

⁸ ZIKMUND, Michal, 2014. *Nová antikapitalistická levice: Klasický nebo moderní marxismus?* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130132628/?lang=cs>. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

⁹ tamtéž

¹⁰ ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

Trockij ve svém spisu *Smrtelná agonie kapitalismu a úkoly Čtvrté internacionály*, známý spíše jako „*Přechodný program*“¹¹, vždy nejprve nastiňuje určitý problém, poté přichází Trockého kritika a současně také jeho návrh na vyřešení celé problematiky. Tímto postupem tak Trockij prakticky vytvořil program pro Čtvrtou internacionálu a také svou vizi, jak by měl vypadat a fungovat stát v přechodném období.¹²

V Přechodném programu Trockij uvádí, že hlavní dva problémy, ve kterých je shrnuta zvyšující se absurdita kapitalistického systému, jsou nezaměstnanost a vysoké ceny. Čtvrtá internacionála se domáhá zaměstnanosti a důstojných pracovních podmínek pro všechny, požaduje také pohyblivou stupnici mezd. Což znamená, že by měl být zajištěn automatický růst mezd ve vztahu ke zvyšování cen spotřebního zboží. Rovněž Čtvrtá internacionála vyžaduje pohyblivou stupnici pracovní doby. Odbory a jiné masové organizace by měly vázat dohromady pracující a nezaměstnané v rámci solidarity a vzájemné odpovědnosti. Na tomto základě by veškerá práce měla být spravedlivě rozdělena mezi všechny pracující v souladu s tím, kolik je zrovna třeba udělat práce v daném pracovním týdnu.¹³

Důležitou institucí v boji proti kapitalismu jsou podle Trockého odbory. Nicméně samotné odbory nedokáží nahradit politické strany. Při přechodném období mezi očekávanou porážkou kapitalismu a nastolením socialismu mají vzniknout národní revoluční strany, fungující v budoucnu jako sekce Čtvrté internacionály.¹⁴

Důležitou součástí pro porážku kapitalismu jsou pro Trockého závodní výbory, přičemž tyto výbory jsou voleny všemi zaměstnanci závodů. Závodní výbory vytváří protiváhu vůči samotnému vedení jednotlivých závodů. Důležitost závodních výborů spočívá v tom, že mohou fungovat i jako bojové sbory pro dělnickou vrstvu, jelikož odbory často nejsou akceschopné. Jakmile vznikne v továrně závodní výbor, vzniká pro Trockého stav dvojvládní,

¹¹ TROTSKY, Leon, 1938. *The Death Agony of Capitalism and the Tasks of the Fourth International: The Mobilization of the Masses around Transitional Demands to Prepare the Conquest of Power: "The Transitional Program"*. Marxists Internet Archive [online]. 2002 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1938/tp/transprogram.pdf>

¹² ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

¹³ TROTSKY, Leon, 1938. *The Death Agony of Capitalism and the Tasks of the Fourth International: The Mobilization of the Masses around Transitional Demands to Prepare the Conquest of Power: "The Transitional Program"*. Marxists Internet Archive [online]. 2002 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1938/tp/transprogram.pdf>

¹⁴ ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

kde se proti sobě staví dva nesmiřitelné režimy: kapitalismus a socialismus. Závodní výbory jsou schopné otevřít jakési pomyslné dveře, pokud ne přímo do revolučního období mezi proletářským a buržoazním režimem, tak alespoň do období předrevolučního.¹⁵

Závodní výbor by měl také vytvářet dělnickou kontrolu, která má za cíl odhalit všem členům společnosti hlavně to, jak dokáže kapitalismus, zajímající se pouze o zisk, vykořisťovat dělnickou vrstvu v rámci svých sebestředných zájmů. Dělnická kontrola tak má být prvotním krokem ke „správnému“ socialistickému řízení hospodářství¹⁶. Při každé konané demonstraci nebo stávce by se měly zformovat dělnické skupiny sebeobrany, jejichž členové musí umět používat zbraň. Tyto skupiny se následně sjednotí na regionální úrovni, a pomohou tak vysvobodit dělníky z jejich netečnosti.¹⁷

Trockij v Přechodném programu hovoří také o zemědělských dělnících, kteří mají společné a takřka neoddělitelné zájmy s dělníky v továrnách. Dohromady tyto dvě skupiny tvoří stejnou třídu. Současně poznamenává, že samotní rolníci reprezentují jinou třídu a nazývá je drobnou buržoazií ve vesnicích. Čtvrtá internacionála by měla vypracovat co nejkonkrétnější program nejen pro tuto drobnou buržoazii, ale také pro tu ve městech.¹⁸

Trockij byl hluboce přesvědčen, že revoluce v celosvětovém měřítku je nevyhnutelná, díky čemuž se neubráníl mnohým předpovědím a proroctvím, které se měly stát nezbytnými důsledky celosvětové krize. S přibývajícím časem lze však konstatovat, že Trockého vize o revoluci se neuskutečnila, čímž se obecně znesnadnila situace jeho následovníků nejen ze Čtvrté internacionály. Nenaplněné vize přispěly k tomu, že se trockismus nedokázal výrazněji prosadit jak v České republice, tak také v jiných zemích po celém světě.¹⁹

¹⁵ TROTSKY, Leon, 1938. *The Death Agony of Capitalism and the Tasks of the Fourth International: The Mobilization of the Masses around Transitional Demands to Prepare the Conquest of Power: "The Transitional Program"*. Marxists Internet Archive [online]. 2002 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1938/tp/transprogram.pdf>

¹⁶ ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát

¹⁷ tamtéž

¹⁸ TROTSKY, Leon, 1938. *The Death Agony of Capitalism and the Tasks of the Fourth International: The Mobilization of the Masses around Transitional Demands to Prepare the Conquest of Power: "The Transitional Program"*. Marxists Internet Archive [online]. 2002 [cit. 2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1938/tp/transprogram.pdf>

¹⁹ ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát

1.3 Závěr

Trockij svou teorii budoval na nepřetržité vidině nepřítele, v jeho případě kapitalismus, demokracie, stalinismus, imperialismus či fašismus. Díky tomuto nepřátelsky nahlíženému pohledu na svět pak Trockij ještě více apeloval na potřebu socialistické revoluce, která by se měla s nepřátelskými elementy vypořádat. Trockij byl pevně přesvědčen o tom, že kapitalismus bude nahrazen novým politickým i ekonomickým směrem. Nutno také podotknout, že poklidná cesta k socialismu je pro Trockého nemyslitelná, jelikož on sám tvrdil, že socialismu lze dosáhnout pouze pomocí revoluce, která počítá s ozbrojeným proletariátem a projevy násilí.²⁰

Myšlení Lva Davidoviče Trockého lze shrnout do několika bodů:

- a) kritika kapitalismu
- b) kritika demokracie
- c) kritika režimu v Sovětském svazu
- d) kritika stalinismu
- e) potřeba internacionalismu
- f) nevyhnutelná socialistická revoluce²¹

Bohužel pro Trockého se nepotvrdila jeho předpověď, že režim v Sovětském svazu pod vedením Stalina nepřežije příliš dlouho. Kdyby se tak stalo, scénáře by byly dva: nastane socialismus nebo dojde k restauraci kapitalismu²². Další jeho nenaplněnou předpovědí bylo to, že kapitalismus je v hlubokém stádiu rozkladu a co nevidět se zhroutí. Naopak i v současné době se kapitalismus ještě více rozmohl a ovládá světovou ekonomiku. Trockij ve své knize *Teorie permanentní revoluce* pak argumentoval tím, že agrární reformy a buržoazně-demokratické úkoly lze v zaostalých zemích vyřešit pouze dělnickou třídou. Tento argument byl vyvrácen událostmi v Číně, jelikož čínský diktátor Mao Ce-tung budoval socialismus svou vlastní cestou, přičemž se vůbec neopíral o dělnickou třídu.²³

²⁰ tamtéž

²¹ tamtéž

²² CLIFF, Tony, 1999. *Trotskyism after Trotsky: the origins of the international socialists* [online]. London: Bookmarks [cit. 2019-07-29]. ISBN 18-988-7643-6. Dostupné z:

<https://www.marxists.org/archive/cliff/works/1999/trotskyism/ch04.htm>

²³ tamtéž

2 Trockismus

2.1 Revoluční myšlenky

Revoluční marxismus je pojem, ke kterému se hlásí proudy a skupiny, které navazují na odkaz Trockého Čtvrté internacionály, kterou Trockij založil v roce 1938. Tito revoluční marxisté jsou obvykle označováni za trockisty a hlásí se tradičně k myšlence světové socialistické revoluce. Charakteristickým znakem trockistů je boj proti kapitalismu, který vládne především ve vyspělých zemích²⁴. Jak již bylo zmíněno výše, trockisté si revoluci představovali tak, že proletářská avantgarda svrhne kapitalismus a nastolí socialismus. Musí se však jednat o mezinárodní akci, protože kdyby revoluce byla úspěšná pouze v jednom státu, hrozilo by okamžité kapitalistické obklíčení ostatními zeměmi, což by vedlo k byrokratické degeneraci izolovaného státu²⁵. Trockisté tvrdě kritizovali Stalinovu teorii, která počítala s výstavbou socialismu v jedné zemi, konkrétně v Rusku²⁶, kde podle nich tato teorie neměla žádnou šanci uspět, a to díky zaostalému a pro socialismus nezralému rolnickému obyvatelstvu. Svou myšlenku revoluce chtěli trockisté aplikovat v západní Evropě, kde již byly vyspělé a silné státy²⁷. Jakmile by revoluce v těchto státech proběhla a byla by úspěšná, dělnická třída by poté z těchto států měla poskytnout pomoc právě Rusku. V přechodném období socialismu se počítá se systémem více stran a je zde rovněž předpokládána existence plurality názorů. Aby se zabránilo opětovné diktatuře stalinistického typu, je nezbytné, aby trockisté dbali na pravidelný cyklus rotování kádrů a dělnických platů funkcionářů²⁸. Také bude možnost odvolat poslance a samozřejmostí je taktéž již v předešlé kapitole zmíněná dělnická kontrola. Výsledkem dobře prováděného socialismu pak bude beztřídní komunismus.²⁹

Pro trockisty je také charakteristická myšlenka boje proti byrokracii v zemích bývalého východního bloku. Trockismus jakožto mezinárodní hnutí má své organizační struktury na

²⁴ BARŠA, Pavel, FIALA, Petr, ed., 1998. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 8021017988.

²⁵ PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

²⁶ Do roku 1991 pod názvem Sovětský svaz (oficiální název byl Svaz sovětských socialistických republik).

²⁷ PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

²⁸ tamtéž

²⁹ tamtéž

demokratickém Západě, ke své škodě je ale pro něho typické ideové i organizační roztržství³⁰. Jinak tomu není ani v České republice, kde je trockismus spojen hned s několika skupinami, které mezi sebou různou měrou soupeřily či ještě stále soupeří.³¹

Když se v roce 1989 rozpadl komunistický systém států východního bloku, jednalo se pro trockisty o konec byrokraticky zdegenerovaných dělnických států. Naneštěstí pro ně ale zavládl po roce 1989 ve většině těchto států klasický kapitalismus, který je dle jejich názorů ve své formě prakticky nereformovatelný a je třeba jej překonat³². Pokud se zaměříme na hlavní proudy krajní levice ve větším měřítku, než je pouze Česká republika, tak když pomineme komunisty, zbývají nám 3 hlavní aktéři a těmi jsou anarchisté, trockisté a maoisté. Zatímco anarchisté i trockisté hráli nebo pořád stále hrají u nás ve státě větší či menší roli, maoisté zde nikdy neměli svou základnu podporovatelů.³³

3 Socialistická solidarita

3. 1 90. léta 20. století

3. 1. 1 Vznik

Socialistická solidarita vznikla na podzim v roce 1990³⁴. Jako zkratka se používá „SocSol“ a jde o krok z čistě historického hlediska, protože zkratka „SS“ by v návaznosti na 2. světovou válku nepůsobila nejlépe³⁵. Prvotní název SocSol byl Dělnická demokracie. Polský aktivista mezinárodní Socialistické dělnické strany (SWP) Andrzej Żebrowski dal sice podnět k vytvoření této trockistické organizace, nicméně za samotného zakladatele je považován Thomas Franke, který byl před založením Dělnické demokracie členem Levé

³⁰ BARŠA, Pavel, FIALA, Petr, ed., 1998. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 8021017988.

³¹ tamtéž

³² PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

³³ tamtéž

³⁴ tamtéž

³⁵ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

alternativy^{36,37}. Franke se zúčastnil mezinárodního semináře Marxismus 90, který pořádá každoročně mezinárodní SWP na londýnské univerzitě. Právě zde se Franke seznámil s německými představiteli SWP a ti mu následně pomohli se založením české sekce SWP³⁸. Vzniklo také nové periodikum *Socialistická solidarita*, které bylo v září roku 1998 přejmenováno na nový název *Doleva!*, později došlo k dalšímu přejmenování na již současný název *Solidarita*.³⁹

SocSol je tedy součástí mezinárodní Socialistické dělnické strany (SWP), jejímž „otcem“ je Tony Cliff, který založil SWP v roce 1947 ještě pod původním názvem Mezinárodní socialisté v reakci na jeho vyloučení ze Sjedenčeného sekretariátu Čtvrté internacionály⁴⁰. Důvodem jeho vyloučení bylo to, že ve své knize *Státní kapitalismus v Rusku* tvrdil, že v Sovětském svazu je degenerace organizace společnosti tak velká, že už se ani nejedná o zdegenerovaný dělnický stát, ale že jde o formu státního kapitalismu, a toto tvrzení je nepřijatelné nejen pro ortodoxní trockisty, ale i pro samotné komunisty⁴¹. Dosavadní trockistická doktrína tvrdila, že v Sovětském svazu je nezbytná politická revoluce, nicméně Tony Cliff zde požadoval ještě navíc revoluci sociální, tak jako na Západě, čímž se opět lišil od původních myšlenek L. D. Trockého, který sociální revoluci v Sovětském svazu již považoval za úspěšně dokončenou. Cliff řekl, že výrobní prostředky, které v tu chvíli byly v držení nové vykořisťovatelské třídy, budou předány prostřednictvím sociální revoluce do rukou pracujících v Sovětském svazu. Tímto tvrzením se stal nežádoucí osobou ve Sjedenčeném sekretariátu Čtvrté internacionály.⁴²

Samotná SWP se odlišovala od ostatních trockistických proudů v mnoha bodech. Ideologické rozdíly existují například mezi SocSol a Socialistickou alternativou Budoucnost (SAB). Řeší se hlavně to, jak obě organizace vnímají otázku třídní povahy zemí východního bloku⁴³. Proti sobě staví dva pojmy: státní kapitalismus vs. zdegenerovaný dělnický stát.

³⁶ Levá alternativa bylo české radikálně levicové politické hnutí usilující o socialismus, který by byl demokratický a samosprávný.

³⁷ PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

³⁸ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

³⁹ PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7

⁴⁰ tamtéž

⁴¹ tamtéž

⁴² tamtéž

⁴³ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

Zatímco SAB zastává myšlenku, že v Rusku se jednalo o formu zdegenerovaného dělnického státu, SocSol se hlásí k myšlenkám Tonyho Cliffa a jeho strany SWP, že v případě Stalinova Ruska se již jednalo o formu státního kapitalismu⁴⁴. Tento nepatrný rozdíl vnímání otázky třídní povahy zemí vedl i k tomu, že SAB spíše podporovala KSČM, zatímco SocSol se upnula na ČSSD.⁴⁵

Začátky v 90. letech 20. století byly velmi obtížné pro všechny trockistické i anarchistické skupiny, protože nebylo vůbec snadné získat početnější členskou základnu⁴⁶. Koncem roku 1992 se Dělnická demokracie přejmenovala na Revoluční solidaritu a hned následně vytvořila Antifašistickou ligu, což mělo být širší antifašistické uskupení po vzoru britské Anti Nazi League⁴⁷. Antifašistická liga zorganizovala v Praze 28. října 1994 protest proti krajně pravicové politické straně SPR-RSČ⁴⁸. Při této akci došlo ke střetu skinheadů a republikánů s anarchisty a trockisty právě z Revoluční solidarity. Ke zklamání Revoluční solidarity se Antifašistická liga kromě této události už výrazněji nikdy neprosadila.⁴⁹

3. 1. 2 Teorie a hlavní témata

Reálně-socialistický režim, který praktikovaly země východního bloku ve 20. století, byl ze strany Revoluční solidarity přesně v myšlenkách trockismu společně s myšlenkami Tonyho Cliffa odsouzen a označen za byrokratický státní kapitalismus⁵⁰. Struktura kapitalistického státu pak byla označena za nástroj, který pouze slouží vládnoucí třídě a pomáhá ji hromadit kapitál. Samotná legitimita a demokratičnost této struktury byly v rámci tohoto označení zpochybněny⁵¹. Podle SocSol zájmy vládnoucích tříd nejsou v takovém režimu totožné se zájmy pracujících, naopak zde existuje rozpor. Jelikož se nepředpokládá, že by samotná vládnoucí třída změnila svůj postoj, musí dojít k jejímu svržení⁵². Absentuje zde opravdová

⁴⁴ tamtéž

⁴⁵ tamtéž

⁴⁶ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁴⁷ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

⁴⁸ Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa Miroslava Sládka

⁴⁹ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

⁵⁰ tamtéž

⁵¹ tamtéž

⁵² tamtéž

dělnická demokracie, která by byla složená z dělnických výborů a která by se ochránila lidovými gardami.⁵³

V roce 1996 změnila Revoluční solidarita svůj název na Socialistickou solidaritu a pod tímto názvem působí dodnes⁵⁴. Ke konci 90. let 20. století se SocSol zabývala tematikou, kterou v té době neřešil nikdo jiný, kromě trockistické SAB. Tou tematikou byla otázka, která se týkala práv lesbiček a homosexuálů⁵⁵. Kromě tohoto poměrně nového tématu se SocSol od počátku svého vzniku zabývala a stále velmi zabývá i v současné době 3 hlavními tématy⁵⁶. Tím prvním je boj proti kapitalismu. Kapitalismus se dle ní totiž neumí vypořádat se současnými problémy lidské společnosti, navíc jejich možné řešení ještě efektivně znemožňuje. Díky tomu kapitalismus ohrožuje samotnou existenci lidstva⁵⁷. Druhým důležitým tématem je zlepšování podmínek pro pracující. Členové SocSol podporují snahy pracujících za kratší pracovní dobu, snaží se pro dělníky získat vyšší mzdy a také celkově lepší pracovní podmínky⁵⁸. Posledním hlavní prioritou je boj proti fašismu, který SocSol považuje za akutní hrozbu pro svobodu a demokratická práva, proto je boj proti němu tak významný a důležitý⁵⁹. V roce 2016 členové SocSol přidali k těmto 3 primárním tématům ještě jedno, a tím je otázka ochrany životního prostředí, které se začalo více rozebírat díky narůstající diskuzi o klimatických změnách.⁶⁰

Aby výše zmíněné hlavní cíle měly šanci uspět, je podle SocSol nutné vytvořit revoluční socialistickou stranu, která by se skládala z nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže⁶¹. Tato strana by se měla horlivě angažovat v dělnickém hnutí a měla by být aktivní v masových organizacích pracujících, jakou jsou například odbory⁶². Celé toto snažení má ukázat, že zájmy, které hájí například reformističtí předáci odborů či komunistická strana, nejsou totožné se zájmy pracujících, tudíž by to mělo přirozeně přispět k funkční a akceschopné revoluční socialistické organizaci.⁶³

⁵³ tamtéž

⁵⁴ tamtéž

⁵⁵ tamtéž

⁵⁶ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁵⁷ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

⁵⁸ tamtéž

⁵⁹ tamtéž

⁶⁰ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁶¹ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

⁶² tamtéž

⁶³ tamtéž

3. 2 Organizační struktura

SocSol je organizovaná na základě rozdělení do pracovních skupin. Tyto skupiny se dělí podle témat, kterými se obecně organizace zabývá. Existuje redakce časopisu, distribuční skupina, propagační skupina, webová skupina, vzdělávací skupina a finanční skupina. Všechny tyto skupiny se zabývají praktickými otázkami a jsou nepostradatelné pro správné fungování celé struktury.⁶⁴

V rámci celé organizace probíhá plenární zasedání, které se zpravidla koná jednou týdně. Tohoto zasedání se účastní všichni členové SocSol a probírají na něm aktuální politické otázky. Co se týče působnosti, tak toto zasedání neprobíhá pouze v Praze, ale i v Brně a mělo by nově fungovat také v Ostravě⁶⁵. Jedním z cílů je samozřejmě neustále tuto působnost rozšiřovat o další nová města i vesnice, ale zatím počet členů v jiných městech, než ve výše zmíněných, nestačí k tomu, aby vytvořili samostatnou fungující jednotku. Pro komunikaci mezi skupinami z různých měst postačí e-mailová koordinace a webové fórum pro koordinování aktivit.⁶⁶

Počet členů se řádově pohybuje v několika desítkách osob. Samozřejmě existují i další podporovatelé, kteří ale nejsou přímo členy organizace, takže z tohoto hlediska nelze odhadnout, jaká je celková početní síla všech členů a podporovatelů.⁶⁷

Neexistuje jeden vůdce či úzká skupinka lidí, kteří by celou organizaci řídili. Naopak všichni jsou si rovni a všechny iniciativy a nápady jsou produktem jednohlasného souhlasu. Politické priority se nastavují jednou za rok na celostátní schůzi, kde se celý den diskutuje o minulých i budoucích projektech⁶⁸. Výsledkem této schůze by mělo být ustavení zhruba 3 hlavních priorit do následujícího roku.⁶⁹

Absentuje velký významný sponzor, který by celou organizaci financoval. Existují pouze členské příspěvky, maximálně nějaký sympatizant občas pošle finanční obnos, ale nejde o žádné závratné částky⁷⁰. Časopis *Solidarita* je finančně soběstačný. Finance se tak používají

⁶⁴ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁶⁵ tamtéž

⁶⁶ tamtéž

⁶⁷ tamtéž

⁶⁸ tamtéž

⁶⁹ tamtéž

⁷⁰ tamtéž

především na tisk letáků, samolepek, brožur a cestovních informací, když například jedou její delegáti do zahraničí.⁷¹

SocSol se snaží zvýšit povědomí o své činnosti tím, že prodává svůj časopis *Solidarita*, realizuje petiční stánky na ulicích, zapojuje se do demonstrací, kde má vlastní transparenty, píše články do jiných časopisů nebo periodik, jako jsou A2, A2larm nebo Deník Referendum, vylepuje samolepky a snaží se být aktivní i skrze sociální sítě, takže používá Facebook, Twitter a poměrně nově i Instagram. Na internetové publikační platformě YouTube působí pod názvem TVSolidarita.⁷²

3. 3 Vztahy s anarchisty

Počátkem 90. let začala SocSol ještě pod názvem Dělnická demokracie vyvíjet teoretické diskuze a snažila se získat nové členy. Mnoho prvotních členů se pohybovalo především v anarchistickém prostředí, což později přispělo k prvním rozporům s anarchisty.⁷³

Jedna z větších roztržek mezi Dělnickou demokracií a anarchisty proběhla v roce 1992. V tomto roce také změnila Dělnická demokracie svůj název na Revoluční solidaritu⁷⁴. Ohniskem konfliktu se stal leták Revoluční solidarity, který obsahoval kritiku anarchismu. Jednalo se o překlad článku Dereka Howla „odkaz Hala Dropera“ z časopisu *International Socialism*. Marx a Engels v článku kritizovali M. A. Bakunina a kritice byli podrobeni i anarchisté jako celek⁷⁵. Členové Revoluční solidarity šokovali požadavkem, když chtěli zveřejnit text letáku v A-Kontra, což byl významný anarchistický časopis. Za toto počínání byla Revoluční solidarita redakcí A-Kontra odsouzena a označena za „rudé fašisty“⁷⁶. Od tohoto incidentu začaly pravidelné střety mezi trockisty a anarchisty. Především trockisté se poté snažili upozorňovat veřejnost na to, že na rozdíl od trockismu je anarchismus nepotřebným a nedůležitým proudem. Toto trockistické vnímání byl ovlivněno

⁷¹ tamtéž

⁷² tamtéž

⁷³ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

⁷⁴ tamtéž

⁷⁵ tamtéž

⁷⁶ tamtéž

dogmatickým postojem k anarchismu z pozice marxismu-leninismu. Na druhé straně se anarchistům zase nezdál trockistický postoj k tomu, že chtějí silný „dělnický“ stát, jelikož jsou proti tomu, aby stát disponoval mocí nad občany⁷⁷. Dále anarchisté velmi nelibě nesli fakt, že trockisté se jim ze začátku snažili převzít členy, což se jim částečně úspěšně dařilo⁷⁸. Prostor pro získání nových členů do svých řad byl totiž velmi omezený pro všechny aktéry krajní levice, což zákonitě zvyšovalo i rivalitu mezi jednotlivými aktéry, neboť všichni se snažili získat nové příznivce většinou pomocí pořádání různých akcí, kde si vždy jednotlivý pořádající aktér hlídal především to, jestli tam náhodou nejsou členové jiných skupin, kteří by případně mohli získat nové sympatizanty na úkor právě pořádajícího aktéra.⁷⁹

Kromě prvotních vzájemných sporů se v průběhu 90. let 20. století utvářely ideologické diference krajně levicových skupin. Anarchisté byli hlavně proti volbám, které neuznávali. Trockistický proud ze začátku reprezentovala Socialistická solidarita se Socialistickou alternativou Budoucnost⁸⁰. Všechny subjekty krajní levice spolu občas spolupracovaly, pro SocSol bylo samozřejmě snazší navázat kontakt s trockistickou SAB než s anarchisty, a to díky minimálním rozdílům mezi oběma trockistickými skupinami⁸¹. Anarchisté nechtěli příliš spolupracovat s trockisty z toho důvodu, že hluboce odmítali komunismus a trockistické organizace považovali za velmi podobné komunistickému směru, tudíž spolupráce s nimi byla často prakticky vyloučená⁸². Ve druhé polovině 90. let se občas nějaká spolupráce mezi SocSol a anarchisty vyskytla, k čemuž podle členů SocSol přispěla i skutečnost, že postupně přicházela do anarchistického křídla mladší generace lidí, která neměla problém s trockisty čas od času navázat kontakt⁸³. Podle Martina Bastla byla ovšem spolupráce trockistů s anarchisty v 90. letech 20. století pouze na pragmatické úrovni, jelikož mobilizační potenciál trockistů pohybujících se v České republice byl řádově nižší než mobilizační potenciál samotných anarchistů⁸⁴. Anarchistická hnutí nebyla v 90. letech 20. století jednotná v postoji ohledně možné spolupráce s trockisty. Někteří anarchisté se spoluprací neměli výraznější problém, jiní naopak této možnosti nebyli příliš nakloněni i

⁷⁷ tamtéž

⁷⁸ tamtéž

⁷⁹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁸⁰ tamtéž

⁸¹ tamtéž

⁸² tamtéž

⁸³ tamtéž

⁸⁴ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

především pro to, že v roce 1999 čeští trockisté zvali na své akce i zástupce Komunistického svazu mládeže, což bylo pro anarchistická hnutí nepřijatelné. Nejvýraznějším anarchistickým hnutím, které bylo proti jakékoliv spolupráci s trockisty, byla Federace sociálních anarchistů, naopak spolupráci se nebránila část Československé anarchistické federace či Organizace revolučních anarchistů Solidarita.⁸⁵

V roce 2000 byli dokonce členové SocSol a někteří anarchisté společně součástí platformy INPEG (Iniciativa proti ekonomické globalizaci)⁸⁶. Následně v časovém rozmezí od roku 2000 až do roku 2019 se velmi výrazně začaly budovat mezi oběma aktéry přátelské vztahy, což podle SocSol bylo zapříčiněno tím, že anarchisté postupně začali ztrácet na síle a již nebyli tak početní, jako tomu bylo například právě v 90. letech 20. století, a navíc se opět částečně obměnila anarchistická generace, která také neměla problém spolupracovat s dalšími krajně levicovými subjekty⁸⁷. SocSol si nedokáže tento pokles anarchistických členů vysvětlit, protože v 90. letech 20. století existovalo ještě mnoho anarchistických organizací⁸⁸. V současné době jich existuje už pouze pár, a to Anarchistická federace (AF), Kolektivně proti kapitálu (KPK) a Kolektiv 115, což je nová generace aktivistů, kteří jsou schopni spolupracovat i s vybranými institucemi, což není u anarchistů příliš běžný jev⁸⁹. Zatímco především na začátku 90. let byli členové SocSol a anarchisté velkými soupeři, po roce 2000 s nástupem nové generace anarchistů, a zároveň jejich úbytkem se situace postupně přeměnila na přátelskou spolupráci, která přetrvává dodnes⁹⁰. Možným důvodem, proč spolu trockisté a anarchisté začali výrazněji spolupracovat, je to, že oba tábory nemají doposud nikterak výrazně početnou základnu svých podporovatelů a uvědomují si, že pouze společným úsilím mohou být na veřejnosti více slyšet.

⁸⁵ tamtéž

⁸⁶ Informace poskytl Jan Májiček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁸⁷ tamtéž

⁸⁸ tamtéž

⁸⁹ tamtéž

⁹⁰ tamtéž

3. 4 Vznik různorodých platforem a frakční rozkol

3. 4. 1 IPRA

Teprve ve 2. polovině 90. let se začala aktivita SocSol zvyšovat. Přispěly k tomu dvě události, přičemž tou první byla vražda súdánského studenta Hassana Elamina Abdelradiho, který byl zavražděn příslušníkem hnutí skinheads v areálu kolejí VŠE⁹¹, což vyvolalo velkou vlnu veřejného pobouření⁹². V této době se SAB velmi intenzivně zabývala otázkou lepšího postavení Romů ve společnosti, které se snažila maximálně podporovat. To dopomohlo k tomu, že SocSol se nechala od této trockistické organizace částečně inspirovat a díky problematice romské otázky a vraždě súdánského studenta založila platformu Iniciativa proti rasismu (IPRA)⁹³. K založení této platformy dopomohlo i to, že v SocSol v té době působil Rom Zoltán Danihel⁹⁴. IPRA začala intenzivně vyvíjet svou činnost od podzimu roku 1997. Na Staroměstském náměstí se pravidelně pořádaly demonstrace proti rasismu pod její záštitou, tato platforma vydávala rovněž svůj vlastní bulletin, zorganizovala také mnoho přednášek na téma týkající se rasismu, konala se i různá setkání se studenty VŠ⁹⁵. IPRA se také snažila o blokádu stánků krajně pravicové politické strany SPR-RSČ, která otevřeně vystupovala proti Romům a dalším jiným minoritám, kteří žili na území České republiky⁹⁶. Proti této krajně pravicové straně probíhala kampaň ze strany členů SocSol v letech 1996 a 1997, kromě blokády stánků SocSol bojovala i za úplný zákaz činnosti SPR-RSČ⁹⁷. Docházelo i ke strhávání billboardů, na kterých byl většinou vyobrazen předseda SPR-RSČ Miroslav Sládek, což bylo samotnou veřejností údajně přijato poměrně kladně⁹⁸. Na začátku roku 1998, při příležitosti soudu s předsedou strany Miroslavem Sládkem, proběhla demonstrace pod heslem „Stop fašistické propagandě“. Žádný velký efekt však tato demonstrace nezaznamenala⁹⁹. Každopádně IPRA byla z pohledu členů SocSol celkově

⁹¹ Vysoká škola ekonomická

⁹² Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁹³ BARŠA, Pavel, FIALA, Petr, ed., 1998. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 8021017988.

⁹⁴ tamtéž

⁹⁵ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3

⁹⁶ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁹⁷ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

⁹⁸ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

⁹⁹ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

úspěšným projektem v 90. letech 20. století. Její působení mělo oproti předchozím pokusům reálný a významnější dopad na společnost¹⁰⁰. Kromě členů SocSol bylo součástí platformy IPRA také mnoho vysokoškolských a středoškolských studentů a aktivistů. V době svého největšího vrcholu měla okolo 200 členů¹⁰¹. Pokud chtěla získat nové členy, zaměřila se především na studenty středních škol. Na svou stranu se snažila získat i další organizace, avšak toto snažení nebylo úspěšné¹⁰². Již v červenci roku 1998 došlo k definitivnímu zastavení činnosti. Důvodem se stalo to, že již od roku 1997 probíhal uvnitř SocSol frakční boj, což postupem času výrazně ochromovalo její činnost¹⁰³. Martin Bastl ve své knize *Radikální levice v České republice: Devadesátá léta dvacátého století* však takový úspěch platformy IPRA nevidí. Uznává, že platforma dokázala oslovit desítky lidí, kteří byli proti rasismu, nicméně ačkoliv se SocSol snažila získat do této platformy další organizace, se kterými by následně spolupracovala, tak toto snažení se jí nepodařilo. SocSol alespoň prostřednictvím platformy IPRA vydávala svůj bulletin, ve kterém poukazovala hlavně na diskriminaci Romů a snažila se přiblížit pojem pozitivní diskriminace. Martin Bastl vysvětluje, že ačkoliv se mohlo zdát, že IPRA působila v podstatě jako mládežnická organizace SocSol, tak stejně nedošlo k získání nových členů pro činnost na platformě revolučního marxismu, takže „skrytý“ hlavní cíl této kampaně se nepodařil, a to získat nové členy.¹⁰⁴

3. 4. 2 Frakční rozkol

Frakční rozkol uvnitř SocSol vyvrcholil v roce 1998 odchodem skupinky lidí kolem Pavla Šandy a Zdeňka Prášila¹⁰⁵. Rozkol proběhl běžným způsobem, který se vyskytuje ve všech malých radikálně levicových skupinách. Tyto malé radikálně levicové skupinky dbají na ideovou čistotu, což následně vede k rozporům, pokud se nějaký člen rozhodne, že určitá

¹⁰⁰ Informace poskytl bývalý člen Socialistické solidarity, který si nepřál být jmenován, Praha 4. 5. 2019

¹⁰¹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁰² BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

¹⁰³ tamtéž

¹⁰⁴ tamtéž

¹⁰⁵ PEČÍNKÁ, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

teorie je důležitější než jiná. V tom tkví možné neshody a rozkmitření¹⁰⁶. Radikálně levicové skupiny se domnívají, že klíčem úspěchu je to, když budou mít svou teorii maximálně správně interpretovanou a teprve tehdy je šance ve světě něco změnit. Mentalita na radikální levici je v tomto ohledu tedy velice silně spojena s naprostou správností teorie, což je kolikrát ke škodě a samotnou radikálně levicovou organizaci to může postupně zničit¹⁰⁷. Skupinka nespokojených trockistů, která odešla ze SocSol, hned následně založila svou vlastní stranu, a to Socialistickou organizaci pracujících (SOP)¹⁰⁸. Na tvorbě nové trockisté organizace se podílel Brit Howard Woritz, nicméně krátce po vzniku SOP byl z této organizace vyloučen¹⁰⁹. Nově vzniklá SOP nebyla na rozdíl od SocSol iniciována ze zahraničí a vznikla z vlastních zdrojů svých členů. V mezinárodním měřítku se odvolávala a hlásila k Lize za revoluční komunistickou internacionálu (LRCI). Vydávala i svůj vlastní časopis Socialistická avantgarda, který ale nebyl příliš úspěšný, co se do počtu prodaných výtisků týče, na druhou stranu ale ani nešlo o výrazné fiasko¹¹⁰. Jednalo se o velmi ortodoxní trockistickou skupinu, která působila až do založení NAL (Nová antikapitalistická levice), kterou se stala součástí a po zániku NAL v podstatě činnost této organizace skončila¹¹¹. Na rozdíl od SocSol nebo SAB měla SOP mnohem výraznější konflikty a problémy s anarchisty, dokonce došlo i k fyzické konfrontaci, což rozhodně nebylo do té doby zvykem.¹¹²

3. 4. 3 Zvyšování kolejného, NATO

Na jaře roku 1998 se SocSol, spolu s ostatními trockistickými skupinami, velmi aktivně zapojila do demonstrace proti zvyšování kolejného pro studenty¹¹³. V březnu 1998 probíhala na Staroměstském náměstí demonstrace studentů, kteří právě s navyšováním kolejného

¹⁰⁶ Informace poskytl bývalý člen Socialistické solidarity, který si nepřál být jmenován, Praha 4. 5. 2019

¹⁰⁷ tamtéž

¹⁰⁸ PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

¹⁰⁹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹¹⁰ PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

¹¹¹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹¹² tamtéž

¹¹³ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

nesouhlasili. Na této demonstraci se sešlo přibližně 2 500 lidí¹¹⁴. Tato událost je považována za velmi úspěšnou, na které se členové SocSol i jiné trockistické skupiny podíleli¹¹⁵. Zatímco v 90. letech 20. století považují členové SocSol za nejúspěšnější akci vznik a chod platformy IPRA, tak z knihy Martina Bastla vyplývá, že právě kampaň proti zvyšování kolejného byla obecně pro trockisty v tu dobu největším úspěchem.

Další aktivitou, na které se podílela SocSol, byl protidrogový zákon, stala se i součástí Socialistické mládeže proti NATO (SAMN). SAMN nesouhlasila s vojenskými manévry vojsk NATO v Jugoslávii. V návaznosti na to zahájila SocSol v roce 1999 petiční akci proti bombardování bosensko-srbské armády jednotkami NATO¹¹⁶. Tato petiční akce trvala zhruba rok a nebyla příliš úspěšná. Ještě v ten samý rok totiž Česká republika vstoupila do NATO, což výrazně snížilo šance na celkový možný úspěch petiční snahy.¹¹⁷

Rok 1999 přinesl SocSol útlum aktivit. Vydávání časopisu bylo na krátkou dobu pozastaveno. Dokonce se někteří členové SocSol snažili navázat užší kontakty s anarchisty. Již ale na začátku nového tisíciletí byla SocSol opět aktivní, když uspořádala na protest proti zdražování jízdného jízdu „na černo“ v pražské MHD, na této akci se navíc spolupodílela s anarchisty.¹¹⁸

3. 4. 4 INPEG a protiválečné hnutí

V roce 2000 začala kampaň proti plánovanému zasedání MMF a Světové banky v Praze, které se konalo v září 2000. V reakci na tuto událost vznikla platforma INPEG (Iniciativa proti ekonomické globalizaci), kde byli společně se SocSol ještě anarchisté a radikální ekologové¹¹⁹. Člen SocSol Jan Májíček zmiňoval, že zhruba půl roku před samotnou událostí přijelo několik desítek zahraničních aktivistů, kteří zde přibližně půl roku před samotným zasedáním pomáhali s přípravami¹²⁰. Nicméně bývalý významný člen SocSol poznamenal,

¹¹⁴ tamtéž

¹¹⁵ tamtéž

¹¹⁶ tamtéž

¹¹⁷ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹¹⁸ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

¹¹⁹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹²⁰ tamtéž

že zahraniční aktivisté pomáhali s přípravami tak, že tyto přípravy začali organizovat v podstatě pouze oni a čeští trockisté byli odsunuti do pozadí¹²¹. Každopádně přibližně půl roku před zasedáním MMF a Světové banky začaly probíhat různé petiční akce a happeningy. Jan Májíček tvrdil, že SocSol se snažila být velmi aktivní a přispět svým dílem co možná nejvíce, při petičních akcích členové této trockistické organizace dokonce procházeli restaurační zařízení s petičními archy, kde se jim podařilo získat podpisy od mnoha¹²² občanů¹²³. Celá kampaň vyvrcholila protesty, které trvaly od 21. do 26. září roku 2000. Na hlavní demonstraci se sešlo okolo 20 tisíc lidí, což byl veliký úspěch nejen pro SocSol, ale i pro ostatní aktéry, kteří se na celé akci podíleli. Jednalo se o úspěch i z hlediska mezinárodního rámce, pokud budeme brát v potaz země bývalé východní Evropy¹²⁴. Již na pomezí roku 1999 a 2000 probíhaly obrovské demonstrace v americkém městě Seattlu proti Světové obchodní organizaci (WTO), odkud se pak dále rozšiřovalo světové široké alter-globalizační hnutí. Případem tohoto rozšíření byly poté právě i protesty proti zasedání MMF a Světové banky v ČR. Demonstrace ohledně alter-globalizačních hnutí probíhaly dále ve velkých městech, jako jsou například Janov, Göteborg či Nice¹²⁵. Opět ale šlo o případ, kdy sice toto téma rezonovalo poměrně silně českou veřejností, ale SocSol do svých řad nedokázala získat nové sympatizanty, stejně jako tomu bylo v případě platformy IPRA.¹²⁶

Problémem v České republice se ukázalo to, že domácí politická scéna byla po těchto velkých protestech ze září roku 2000 velmi demobilizovaná. Velká řada aktérů, kteří organizovali protesty, byla vyčerpaná, jelikož veškeré přípravy vyžadovaly opravdu značné úsilí a velký kus práce¹²⁷. Navíc byl velký rozdíl mezi Českou republikou a zeměmi západní Evropy, protože v západní Evropě mělo alter-globalizační hnutí reformistickou část, kterou tvořily nevládní organizace, které měly pevné zázemí, a také radikální, respektive revoluční část. I když bylo směřování obou částí odlišné, tak se přesto vzájemně doplňovaly a podporovaly¹²⁸. Zatímco v České republice reformistická část byla reprezentována pouze velmi tenkou vrstvou nevládních organizací, mezi nimi byla například Ekumenická akademie, která byla součástí tzv. Milostivého léta, což byla kampaň, která žádala o

¹²¹ Informace poskytl bývalý člen Socialistické solidarity, který si nepřál být jmenován, Praha 4. 5. 2019

¹²² Konkrétní počet Jan Májíček nezmiňuje, což vzbuzuje otázku, jestli šlo vůbec o úspěch či nikoliv.

¹²³ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹²⁴ tamtéž

¹²⁵ tamtéž

¹²⁶ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

¹²⁷ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹²⁸ tamtéž

odpuštění dluhů zemím tzv. Třetího světa¹²⁹. Revoluční část zde byla zastoupena více než část reformistická, avšak neměla žádné pevné zázemí, a hlavně nezískala potřebnou podporu¹³⁰. Celá snaha všech protestujících a demonstrujících tak prakticky přišla vniveč, protože média pak všechny tyto aktivisty označila za násilníky a odsoudila jejich chování. Po těchto událostech nastal krátký útlum aktivit v podání SocSol.¹³¹

Aktivita SocSol během celého roku 2001 zase postupně narůstala i díky tomu, když se ve Spojených státech amerických stal prezidentem George W. Bush, který vyhlásil v reakci na události z 11. 9. 2001 válku proti terorismu. V návaznosti na to se začalo rozvíjet protiválečné hnutí¹³². SocSol byla jednou z organizací, která měla své delegáty na tzv. Evropských sociálních fórech, které byly odnoží Světového sociálního fóra, což je výroční setkání různých alter-globalizačních hnutí. Toto výroční setkání probíhá v pravidelných časových intervalech¹³³. Na jednom z přípravných setkání v Barceloně byl navržen 15. únor, který se měl stát mezinárodním dnem proti válce. Jeden z členů SocSol tento návrh podpořil a nastalo hlasování, které bylo úspěšné a 15. únor se tak mohl stát oficiálně mezinárodním dnem proti válce. Poté se konala 15. 2. 2003 globální demonstrace proti válce, které se zúčastnilo až 15 milionů lidí po celém světě¹³⁴. V České republice vznikla díky SocSol Iniciativa proti válce, jejíž součástí byli nejen vysokoškolští studenti, ale i další aktivisté¹³⁵. Stejně jako všude po světě, tak i v České republice, konkrétně v Praze, proběhla demonstrace proti válce, na které se sešlo podle odhadů členů SocSol okolo 2000 lidí, takže celou demonstraci považovali za velmi povedenou a úspěšnou¹³⁶. Nicméně v roce 2003 Český rozhlas informoval o tom, že v Praze se sešlo maximálně tisíc demonstrantů. Navíc oproti ostatním zemím Evropy jde skutečně o velmi nízké a snadno zanedbatelné číslo, protože dále Český rozhlas uváděl, že v Berlíně v Německu se na demonstraci proti válce sešlo více než půl milionu lidí. V Paříži ve Francii se pak počet demonstrantů pohyboval okolo 100 tisíc. V hlavním městě Itálie v Římě protestovaly dokonce 3 miliony odpůrců války. V britské metropoli v Londýně pak pořadatelé odhadli celkový počet demonstrantů

¹²⁹ tamtéž

¹³⁰ tamtéž

¹³¹ tamtéž

¹³² tamtéž

¹³³ tamtéž

¹³⁴ tamtéž

¹³⁵ tamtéž

¹³⁶ tamtéž

k jednomu milionu¹³⁷. Z těchto informací jednoznačně vyplývá, že protestní akce v Praze lze označit za marginální a v evropském měřítku se jedná o zcela očividný neúspěch. Iniciativa proti válce tedy v českém prostředí nezaznamenala výraznější úspěch a zhruba po roce celé snažení vyprchalo do ztracena hlavně díky začátku okupace Iráku americkými vojáky.¹³⁸

3. 4. 5 GO!

Časové rozmezí od roku 2003 do roku 2006 je považováno pro SocSol za období útlumu aktivit této organizace. Jedná se o čas, kdy se SocSol snažila najít nějaké profilační téma, které by rezonovalo českou společností¹³⁹. V rámci tohoto hledání se snažila navázat na alter-globalizační akce, takže vznikla platforma Globalizujeme odpor! (GO!)¹⁴⁰. Součástí této platformy byli i členové SOP, jelikož vztahy mezi nimi a členy SocSol se zlepšily již na jaře roku 2001¹⁴¹. Hlavním tématem byla otázka sweatshopů, což je označení pro pracoviště, které má velmi špatné a sociálně nepřijatelné podmínky¹⁴². Jedná se zejména o továrny, kde pracovníci pracují za velmi nízkou mzdu mnoho hodin nad předepsaný časový rámec. Velmi často jsou těmito pracovníky i děti, což je v rozporu se zákonem¹⁴³. SocSol se snažila bojovat s tímto fenoménem pomocí petičních podpisových archů, ale celé téma nemělo na českou veřejnost příliš veliký dopad ani ohlas¹⁴⁴. Dále organizovala výpravy na již zmíněná Evropská sociální fóra, která neprobíhají pouze v jednom určitém městě, ale stěhují se postupně i do jiných, takže tato setkání již proběhla například ve Florencii, Paříži, Londýně či Athénách¹⁴⁵. Kromě těchto aktivit se však žádný zásadní průlom a úspěch nekonal. Jednoznačně můžeme hovořit o období, kdy SocSol spíše stagnovala.¹⁴⁶

¹³⁷ MIKOLÁŠ, Robert, Jitka MALÁ, Jan ŠMÍD, Milan KOCOUREK, Ivan HOLAS a Marika TÁBORSKÁ, 2003. Celosvětové protesty proti válce v Iráku. *IROZHLAS: SVĚT* [online]. Praha, 15. února 2003 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/celosvetove-protesty-proti-valce-v-iraku_200302152203_mtaborska

¹³⁸ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹³⁹ tamtéž

¹⁴⁰ tamtéž

¹⁴¹ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

¹⁴² Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁴³ Sweatshop, In: *Encyclopedia Britannica* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/sweatshop>

¹⁴⁴ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁴⁵ tamtéž

¹⁴⁶ tamtéž

3. 4. 6 Ne základnám

Po volbách do Poslanecké sněmovny PČR v létě 2006 se česká veřejnost poprvé dozvěděla, že má být na českém území vybudována americká vojenská protiraketová základna, konkrétně to mělo být v Brdech¹⁴⁷. Proti možnému vybudování americké základny se zrodila petice, která vznikla na schůzi socialistického kruhu, což byla skupina, která měla za cíl propagovat levicovou teorii¹⁴⁸. Vzápětí na to SocSol svolala schůzi, která byla na poměry této organizace nevídaná, protože se sešlo kolem 50 lidí. Na této schůzi vznikla iniciativa Ne základnám, která měla pomocí podepsaných petičních archů vyvolat referendum o tom, jestli občané ČR chtějí na svém území americkou vojenskou protiraketovou základnu nebo nechtějí¹⁴⁹. Postupem času tato iniciativa sdružovala kolem 60 organizací a součástí byla i řada významných osobností. Protesty proti americké základně byly vedeny nenásilnou formou. Součástí Ne základnám byla také snaha podporovat veřejnou debatu o celkové problematice výstavby vojenských základen a šířit argumenty, které by pomohly proti jejím vybudováním. Veškerá činnost této nadstranické platformy se zakládala na aktivistech a dobrovolnících¹⁵⁰. V roce 2007 iniciativa zprostředkovala anketu mezi poslanci a senátory, jestli souhlasí s výstavbou americké základny a jestli také souhlasí s realizací celonárodního referenda ohledně tohoto problému. Bohužel výsledky ankety jsou již na webových stránkách iniciativy Ne základnám nedostupné¹⁵¹. Tato kampaň proti výstavbě americké základny se vedla 3 roky. Během této doby se členové SocSol naučili více spolupracovat s médii, neboť do té doby byli především novináři vůči SocSol spíše nepřátelští, nyní však byla situace jiná a členové SocSol se naučili psát a vydávat tiskové zprávy a celkově s novináři správně komunikovat a lépe vycházet¹⁵². Členové SocSol byli organizátory iniciativy Ne základnám, a navíc měli v čele této iniciativy svého mluvčího¹⁵³. Postupně se z iniciativy stala celorepubliková kampaň, která byla velmi viditelná, neustále se téma výstavby americké základny probíralo v médiích, a ještě více se probírala právě kampaň, která

¹⁴⁷ tamtéž

¹⁴⁸ tamtéž

¹⁴⁹ tamtéž

¹⁵⁰ O iniciativě, *Ne základnám* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/19_o-iniciative

¹⁵¹ Anketa mezi poslanci a senátory, *Ne základnám* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/943_anketa-mezi-poslanci-a-senatory#poslanci

¹⁵² Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁵³ Jednalo se o Jana Májíčka.

byla proti tomu vedena¹⁵⁴. Předsedové opozičních stran se se zástupci Ne základnám pravidelně scházeli¹⁵⁵. Došlo i k mezinárodnímu propojení s dalšími mírovými organizacemi a iniciativami, také se pořádaly mezinárodní konference. V roce 2007 proběhla celostátní demonstrace, na kterou přišlo něco kolem 5 000 demonstrantů, kteří patřili do různorodých uskupení a organizací jako jsou SocSol, komunisté, zelení a další. Navzdory tomu, že ohledně počtu nešlo o nikterak velkou akci, tak tato demonstrace byla vidět, média se o ni velmi zajímala, takže popularita byla značná¹⁵⁶. Na demonstraci vystoupili starostové, kteří působili v obcích, kterých se bezprostředně týkala výstavba americké základny. Důležitějším faktem než počet demonstrantů byl počet petičních podpisů proti výstavbě americké raketové základny, kterých bylo k srpnu roku 2008 přes 130 tisíc a stále se nejednalo o konečné číslo¹⁵⁷. Jelikož se o celou tuto situaci zajímalo skutečně mnoho aktérů do velké šířky a hloubky, tak česká vláda snad ani nemohla pro nátlak ze strany veřejnosti povolit tento projekt¹⁵⁸. V roce 2009 nový americký prezident Barack Obama nakonec upustil od plánu vybudovat v Brdech tuto základnu¹⁵⁹. Pro SocSol šlo do té doby jednoznačně historicky zatím o největší úspěch, na kterém se podílela. Časopis *Solidarita* se po delší odmlce začal vydávat opět pravidelně, což v době útlumu do vzniku iniciativy Ne základnám nebylo rozhodně zvykem. Možná ani samotní členové nečekali, že se celá iniciativa takto vydaří a dostane se jí celostátní pozornosti.¹⁶⁰

3. 4. 7 ProAlt

Uběhlo pouze pár měsíců od doby, kdy se rozhodlo, že americká základna nakonec nebude v Brdech postavena, a už SocSol začala řešit další velké téma. Podílela se totiž na vzniku platformy ProAlt, což byla celým názvem Iniciativa pro kritiku reform a na podporu alternativ¹⁶¹. Tato platforma odmítala plánované vládní škrty a reformy především

¹⁵⁴ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁵⁵ tamtéž

¹⁵⁶ tamtéž

¹⁵⁷ Více jak 130 000 podpisů pro referendum, 2008. *Ne základnám* [online]. Praha, 27. 8. 2008 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/1228_vice-jak-130-000-podpisu-pro-referendum

¹⁵⁸ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁵⁹ tamtéž

¹⁶⁰ tamtéž

¹⁶¹ tamtéž

v sociálních oblastech jako je školství, zdravotnictví, rodina nebo důchody¹⁶². Členové ProAlt hájili sociální spravedlnost, ekologickou udržitelnost, srovnatelnost ekonomického postavení společenských vrstev a skupin, a v neposlední řadě také demokracii, která je praktickou možností každého občana, který prostřednictvím demokracie ovlivňuje svůj život i věci veřejné. Stroze naopak odmítali další nárůst ekonomických a sociálních nerovností, privatizaci veřejného prostoru nebo úplnou ekologickou bezohlednost.¹⁶³

ProAlt se organizovala v pracovních skupinách, kde se každá pracovní skupina zabývala problematikou jednotlivých reforem a dalšími důležitými oblastmi veřejné politiky. Pracovní skupiny spolu vzájemně komunikovaly a předávaly si informace. Všechny skupiny analyzovaly vládní návrhy, které pak byly dány do kontextu evropského i světového vývoje a snažily se najít alternativy pro možné zlepšení vládních návrhů¹⁶⁴. Platforma ProAlt se po celou dobu svého působení snažila být maximálně aktivní, rozdávala letáky, organizovala petice, pořádala či spolupořádala konference, happeningy a demonstrace.¹⁶⁵

Na úplně základním prohlášení se členové SocSol nepodíleli, nicméně na dalších aktivitách a plánech již ano. ProAlt oficiálně vznikla v létě roku 2010. Následující 2 roky probíhaly větší či menší demonstrace, které byly namířené proti jednání vládě. Do toho vznikla platforma Stop vládě, do které se zapojily všechny odborové svazy, které byly rovněž nespokojeny s vládní situací¹⁶⁶. Největší demonstrace proti vládním škrtům a reformám se konala v dubnu roku 2012 na Václavském náměstí, do které se zapojilo až na 100 tisíc lidí. Tuto demonstraci pořádaly odborové svazy společně právě nejen s iniciativou ProAlt, ale i s dalšími organizacemi jako rada postižených, rada seniorů, svaz pacientů či sdružení nájemníků¹⁶⁷. Do protestů se přidali i vysokoškolští studenti, kteří byli součástí iniciativy Za svobodné vysoké školy¹⁶⁸. Iniciativa ProAlt se velmi rychle stala celostátní záležitostí a protesty vůči vládě se objevovaly na všech místech republiky, rozhodně to nebylo tak, že by veškeré nepokoje a demonstrace proběhly pouze v hlavním městě¹⁶⁹. Iniciativa Ne

¹⁶² tamtéž

¹⁶³ Kdo jsme?, *ProAlt: Iniciativa pro kritiku reforem a na podporu alternativ* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20160406130710/http://www.proalt.cz/?p=923>

¹⁶⁴ tamtéž

¹⁶⁵ tamtéž

¹⁶⁶ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁶⁷ DVOŘÁKOVÁ, Anna, Čeněk TŘEČEK a Jan JIRIČKA, 2012. Sto tisíc odborářů zaplnilo Václavák, chtěli demisi vlády a hrozili stávkami. *IDNES.cz* [online]. 21. dubna 2012 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/demonstrace-odboru-proti-vlade.A120421_090507_praha-zpravy_abr

¹⁶⁸ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁶⁹ tamtéž

základnám byla pro SocSol dosud největším úspěchem, na kterém se podílela, nicméně platforma ProAlt byla z hlediska počtu oslovených lidí ještě větší, a ještě masivnější a z historického hlediska jde zatím o nejúspěšnější počin členů SocSol, kteří se na tomto celém počínání aktivně podíleli¹⁷⁰. Bez zapojení všech odborových svazů, dalších organizací a podpory většiny levicových politiků by však samotná Socialistická solidarita jen těžko získala nějaký výraznější úspěch.

Veškerý útlum aktivit proti vládě skončil v roce 2013, kdy v předčasných volbách do Poslanecké sněmovny PČR zvítězila ČSSD v čele s předsedou Bohuslavem Sobotkou. Akteři, kteří byli zapojeni v ProAlt včetně SocSol, uvítali tuto změnu a považovali za veliký úspěch, že se podařilo dospět k předčasným volbám¹⁷¹. Spousta lidí měla iluze, že po nastolení nové vlády pod křídly ČSSD bude situace výrazně lepší, k tomu dopomáhal i fakt, že lidé již byli celkově vyčerpaní po tvrdé kritice předešlé vlády a již nechtěli znovu řešit další komplikace a nepříjemnosti s vládou novou¹⁷². SocSol se tak po roce 2013 snažila najít nové téma, které by opět dokázalo oslovit velký počet lidí.¹⁷³

3. 4. 8 Migrační krize, Zleva proti xenofobii, TTIP a CETA

Částečný útlum organizace ale nebyl příliš dlouhý, protože postupně vyvstala otázka migrační krize, která se na nějaký čas stala hlavním tématem pro členy SocSol, kteří se nebojí přijímat do České republiky uprchlíky. Věří totiž, že s potřebnou začáteční pomocí by se tito uprchlíci dokázali začlenit do společnosti a žít mezi námi¹⁷⁴. Řada jejich politických spojenců se ale rozhodla nepodpořit myšlenku integrace uprchlíků a jejich počínání dostat se do Evropy odsoudila. Šlo zejména o jedince, kteří přitom dříve demonstrovali společně se SocSol proti asociálním škrtnům vlády¹⁷⁵. Objevili se však noví spojenci v otázce migrační krize, kteří ale jinak byli na opačném konci názorového smýšlení vůči trockistickým organizacím a krajní levici jako celku. Jednalo se o politickou stranu TOP

¹⁷⁰ tamtéž

¹⁷¹ tamtéž

¹⁷² tamtéž

¹⁷³ tamtéž

¹⁷⁴ tamtéž

¹⁷⁵ tamtéž

09, která otevřeně podporovala uprchlíky, nicméně společná platforma těchto dvou subjektů nikdy neexistovala¹⁷⁶. Snahou členů SocSol bylo jasně formulovat levicovou kritiku xenofobie a rasismu, a zároveň se chtěli distancovat od otevřené podpory vůči Evropské unii, kde většina členských států neměla problém taktéž uprchlíky přijmout¹⁷⁷. Vznikla nová platforma Zleva proti xenofobii, která mělo spojit radikálně levicovou scénu v boji proti rasismu a tento projekt se vydařil pouze z části, protože součástí byla sice v podstatě celá radikální levice a k tomu ještě spolek Mladých zelených, ale při organizovaných demonstracích se sešlo vždy maximálně 500 lidí, což nebylo žádné velké číslo, které by si zasloužilo větší pozornost médií¹⁷⁸. Nicméně v listopadu roku 2015 proběhla v Praze demonstrace proti strachu a rasismu, kterou spolupořádala právě platforma Zleva proti xenofobii a celkový počet demonstrantů byl odhadován podle informací SocSol až na 2 tisíce. Na této akci promluvili kromě zástupců SocSol také zástupci Anarchistické federace¹⁷⁹. Platforma v současné době „hibernuje“. Nejvíce byla aktivní mezi roky 2014 a 2016.¹⁸⁰

SocSol je jak pro úplnou podporu začleňování uprchlíků do společnosti, tak pro vytvoření potřebných nástrojů, které by k tomu dopomohly. Jedná se například o přechodné bydlení, tlumočníky, sociální pracovníky, vzdělávací experty či psychology¹⁸¹. Mělo by se podle ní udělat maximum, aby Česká republika byla schopná začlenit uprchlíky do každodenního života.¹⁸²

Kromě boje proti rasismu probíhala od roku 2014 současně ještě další kampaň, která byla namířená proti TTIP (Transatlantické obchodní a investiční partnerství) a CETA (Komplexní hospodářská a obchodní dohoda)¹⁸³, což byly mezinárodní smlouvy, které dojednávala Evropská unie, konkrétně smlouva TTIP měla být uzavřena mezi USA a EU a smlouva CETA měla být podepsána mezi Kanadou a EU¹⁸⁴. Podle SocSol by šlo o zvýšení moci nadnárodních korporací nad státy, s čímž by souvisela i hlubší krize pracujících. Proti

¹⁷⁶ tamtéž

¹⁷⁷ tamtéž

¹⁷⁸ tamtéž

¹⁷⁹ Až 2000 lidí proti strachu a rasismu, 2015. *Solidarita* [online]. Praha, 18. 11. 2015 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://solidarita.socsol.cz/2015/akce/az-2000-lidi-proti-strachu-a-rasismu>

¹⁸⁰ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁸¹ tamtéž

¹⁸² tamtéž

¹⁸³ tamtéž

¹⁸⁴ tamtéž

těmto smlouvám SocSol pořádala demonstraci, na které se sešlo něco kolem 300 lidí, takže se nejednalo o úspěch¹⁸⁵. Zatímco demonstrace nebyla tolik početná, členům SocSol se alespoň podařilo získat potřebné množství podpisů od občanů. Tyto podpisy splňovaly svým počtem veškeré regule pro Evropskou občanskou iniciativu¹⁸⁶. Každopádně celá kampaň proti TTIP a CETA je považována ze strany SocSol spíše za méně úspěšnou, a ne tolik viditelnou.¹⁸⁷

Jiného názoru ohledně podpisu těchto smluv byl Svaz průmyslu a dopravy České republiky, jehož zástupci podporovali podepsání smlouvy TTIP v co nejkratším možném časovém intervalu. Argumentovali tím, že smlouva TTIP by měla potenciálně vést ke zvýšení HDP Evropské unie o zhruba 0,5 %, také by zároveň tato smlouva měla posílit ekonomické oživení, rozšířit výběr a snížit ceny komodit a služeb dostupných na trhu.¹⁸⁸

3. 4. 9 Bydlet-Žít

Od roku 2017 se jedním z dalších nových témat pro SocSol stala otázka a problematika bydlení. Vytvořila se iniciativa Bydlet-Žít, která bojuje proti zvyšování nájmů a cen nemovitostí, které se v současné době rapidně zvyšují¹⁸⁹. Cílem iniciativy je zajistit výstavbu dostatečného počtu nových bytů, které by se staly finančně dostupnými pro obyčejné lidi, zároveň se tím má zmírnit chudoba, která je s bydlením spojena¹⁹⁰. Velkou pozornost si především zasluhují mladí lidé, kterým je třeba neustále zvyšovat celkovou životní úroveň¹⁹¹. Problém nedostatku bydlení se iniciativa snaží co nejvíce medializovat a tím tlačit na celou vládu, poslance i jednotlivé radní městských částí. Činnost členů Bydlet-Žít je velmi široká, organizují demonstrace nebo happeningy, také se snaží pořádat debaty a součásti

¹⁸⁵ tamtéž

¹⁸⁶ tamtéž

¹⁸⁷ tamtéž

¹⁸⁸ PAVLÍKOVÁ, Kateřina, 2016. Smlouvy TTIP a CETA jsou obětí předvolebních kampaní. *Svaz průmyslu a dopravy České republiky: Pro média* [online]. Praha, 11. 10. 2016 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/pro-media/rozhovory/10198-smlouvy-ttip-a-ceta-jsou-obeti-predvolebnich-kampani>

¹⁸⁹ Informace poskytl Jan Májiček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁹⁰ O nás, *Za dostupné bydlení* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://zadostupnebydleni.cz/o-nas/>

¹⁹¹ tamtéž

celého procesu jsou i petiční stánky. Veškerá činnost, kterou tito členové dělají, je dobrovolná a finanční příspěvky jsou rovněž dobrovolné.¹⁹²

Tato iniciativa poukazuje také na to, že chybí zákon o sociálním bydlení, který by krizi bydlení dokázal více stabilizovat, navíc velice chybným krokem se ukázalo rozprodat státní majetek do rukou soukromých developerů, kteří většinou nemají zájem o pomoc pro lidi, kteří to potřebují, naopak ceny bytů a nájmu se snaží co nejvíce navýšit, aby z toho měli co největší zisk¹⁹³. Pokud se má celá krize vyřešit, je nutné, aby se bydlení začalo chápat jako základní životní potřeba, protože zatím se bydlení bere jako tržní komodita k hromadění zisků¹⁹⁴. Součástí celého tohoto snažení je sbírání petičních podpisů, samotná petice má 10 požadavků, které jsou mířeny na stát a samosprávy, jak zlepšit celkově bydlení pro všechny občany ČR.¹⁹⁵

Jedná se o tyto požadavky:

- 1) Snížený nájem spojený s výstavbou bytů – Stát by měl vyčlenit minimálně 1 % HDP na podporu takového bydlení.
- 2) Omezení developerů – Určit všechny podmínky a možnosti, kde tito developeři mohou stavět, aby z toho všichni obyvatelé mohli prosperovat. Jako dobrý nápad se jeví to, že by 20 % z celkové výstavby bytů bylo se sníženým nájemným.
- 3) Regulace nájemného – Nesmí se stávat, že by ceny nájmu měly růst mnohem rychleji než mzdy.
- 4) Města a vesnice by měly propůjčit své prázdné domy a pozemky.
- 5) Zdanění vlastníků – Jedná se o vlastníky, kteří disponují několika nemovitostmi. Ty je třeba motivovat k veřejně prospěšnému využívání svých nemovitostí.
- 6) Zákon o sociálním bydlení – Je nutné, aby tento zákon byl schválen. Zastaví se tím narůstající chudoba.

¹⁹² tamtéž

¹⁹³ Cíle kampaně, *Za dostupné bydlení* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://zadostupnebydleni.cz/cile-kampane/>

¹⁹⁴ tamtéž

¹⁹⁵ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

- 7) Regulace energií – Regulovat by se především měla cena, například voda by měla být v rukou samospráv. Do zahraničí totiž ročně mizí z vodáren nemalé zisky.
- 8) Zrychlení vyřízení stavebních povolení – Příliš dlouhý časový úsek trvá doba mezi požádáním o začátek stavby a položením prvního stavebního kamene. Rychlejší vyřízení ale nesmí být v rozporu s horší kvalitou samotné výstavby.
- 9) Zdanění a regulace Airbnb – Airbnb je služba, která zprostředkovává pronájem ubytování on-line. Tato služba by neměla úmyslně zvyšovat nájmy, a hlavně ceny nemovitostí.
- 10) Zákaz účtovat nájemníkům provizi ze strany realitních kanceláří.¹⁹⁶

3. 4. 10 Roma Pride

SocSol podporuje a pravidelně se podílí na akci Roma Pride – Pochod romské hrdosti, což je každoroční pochod romských obyvatel Prahou, kteří se dožadují svých občanských práv a protestují proti diskriminaci, rasové segregaci a útlaku¹⁹⁷. Celý pochod začíná na Hradčanském náměstí a končí na Staroměstském náměstí. Tato akce se koná nejen v Praze, ale i v dalších evropských městech pod vedením Evropského antirasistického hnutí (EGAM). V roce 2018 se konal již 6. ročník této události a hlavní vlna protestů byla namířena především proti prezidentovi Miloši Zemanovi, který svými výroky nařkl Romy z toho, že nepracují¹⁹⁸. Roma Pride není pouze o protestním pochodu Prahou, v rámci toho existuje i doprovodný program, který obsahuje ochutnávku tradičních romských jídel, přednášku o romské hudbě, probíhá projekce dokumentárních filmů s romskou tematikou. Návštěvníci si mohou prohlédnout i výstavu fotografií a večer již tradičně probíhá koncert romských kapel.¹⁹⁹

¹⁹⁶ Cíle kampaně, *Za dostupné bydlení* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://zadostupnebydleni.cz/cile-kampane/>

¹⁹⁷ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

¹⁹⁸ Domáci zpravodajství: 28. října budou Romové pochodovat Prahou. V ČR proběhne Roma Pride - Pochod romské hrdosti, 2018. *Romea* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z:

<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/28-rijna-budou-romove-pochodovat-prahou-v-cr-probehne-roma-pride-pochod-romske-hrdosti>

¹⁹⁹ tamtéž

3. 5 Neúspěchy

3. 5. 1 Členská základna

Pro SocSol je charakteristickým neúspěchem to, že samotná organizace je po celou dobu svého fungování, tedy od 90. let 20. století až doposud, velmi křehká a náchylná na možný zánik, protože stojí celá pouze na několika jedincích a kdyby se většina z nich rozhodla odejít ze SocSol, tak by se stalo velmi obtížným udržet celou strukturu stále pohromadě a reálně by hrozil zánik celé organizace, nicméně to není problém pouze pro tuto trockistickou organizaci, tyto existenční problémy totiž řeší všichni aktéři, kteří se pohybují v radikálně levicových uskupeních²⁰⁰. Úspěšné kampaně zvyšují povědomí o dané organizaci a existuje zde šance, že nastane příliv nových členů, pokud je však organizace neviditelná a její kampaně se příliš nedaří oslovovat potenciální členy, zvyšuje se riziko toho, že organizace postupně skončí svou činností, protože nebude mít dostatek členů, kteří by byli ochotní pracovat a vyvíjet dostatečnou aktivitu.²⁰¹

V současné době je SocSol v podstatě jedinou funkční trockistickou organizací, která působí v ČR. Stále totiž pořádá debaty, snaží se organizovat demonstrace, vydává časopis *Solidarita* a také neustále hledá nové otázky, které by byly aktuální.²⁰²

3. 5. 2 Stop-Snob a GO!

Velkým neúspěchem se stala kampaň Stop-Snob, která byla namířena proti otevření pražského luxusního hotelu Four Seasons, který je pobočkou rozsáhlé kanadské hotelové sítě Four Seasons Hotels²⁰³. Veškeré snažení proti tomuto hotelu se nepovedlo i přes to, že SocSol rozdávala lidem letáky a uspořádala demonstraci, která ale občany vůbec neoslovila, takže celá kampaň vyprchala do ztracena bez jakéhokoliv zájmu veřejnosti.²⁰⁴

Za částečný neúspěch se dá považovat i již výše zmíněná iniciativa Globalizujeme odpor! (GO!). Členové SocSol rozdali několik letáků, uspořádali petiční akce, ale žádný větší

²⁰⁰ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²⁰¹ tamtéž

²⁰² tamtéž

²⁰³ tamtéž

²⁰⁴ tamtéž

průlom se nekonal²⁰⁵. Nedá se ale říci, že by některé aktivity byly vyloženým propadákem, kde by někteří členové organizace měli snad útočit do vlastních řad, to se zatím nestalo²⁰⁶. Samozřejmě vždy je nutné, aby se do dané problematiky zapojilo i co nejvíce jiných aktérů, kteří by nepřímo pomohli SocSol celé snažení lépe zviditelnit a také vždy záleží na postoji samotné veřejnosti, jestli se o daný problém zajímá či nikoliv²⁰⁷. Příkladem širokého zapojení ostatních aktérů jsou protivládní demonstrace, které vyvrcholily stotisícovou demonstrací na Václavském náměstí.

3. 6 Ekologie

Na ekologické otázky se pozorněji zaměřuje SocSol od roku 2016, kdy se začalo celosvětově intenzivně diskutovat o globálních klimatických změnách. Členové SocSol říkají, že kapitalismus může nejen za odcizení a vykořisťování, ale že může také za zhoršenou kvalitu životního prostředí²⁰⁸. Existují totiž jisté planetární limity růstu, které postupem času ale již systém nedokáže pojmout. Fyzické hranice samotné planety Země jsou často překračovány honbou společnosti za růstem HDP²⁰⁹. Budoucí socialistická společnost by měla být trvale udržitelná a více šetrná k životnímu prostředí. Ekologické otázky se tak velmi rychle staly jedním z klíčových témat²¹⁰. Důležitým tématem pro členy SocSol se ekologie stala i pro to, že o klimatických změnách a dopadech na životní prostředí se debatovalo především na mezinárodních trockistických akcích, takže právě odtud dostali impuls k tomu, aby se začali velmi intenzivně tímto problémem zabývat²¹¹. SocSol dlouhodobě podporuje hnutí Limity jsme my a řečníky tohoto hnutí zve pravidelně na své přednášky, pokud se týkají klimatických změn, navíc toto hnutí disponuje politickými názory, které mají blízko k názorům SocSol, takže se často stává, že SocSol kolikrát sdílí jeho články a obecně mu pomáhá.²¹²

²⁰⁵ tamtéž

²⁰⁶ tamtéž

²⁰⁷ tamtéž

²⁰⁸ tamtéž

²⁰⁹ tamtéž

²¹⁰ tamtéž

²¹¹ tamtéž

²¹² tamtéž

3. 6. 1 Limity jsme my

Limity jsme my je ekologické hnutí, které se snaží vystupovat proti změnám klimatu, protože změnu klimatu považují členové tohoto hnutí za největší hrozbu pro budoucnost lidstva²¹³. Viní lidskou společnost z těžby a spalování fosilních paliv, protože tyto činnosti údajně nejvíce mohou za celosvětové oteplení planety Země²¹⁴. Toto nezodpovědné lidské jednání dopomáhá také k tání ledovců a s tím souvisí i zvyšující se hladiny moří a častěji se objevují vlny veder a sucha. Cílem hnutí je ukončit těžbu a spalování uhlí i všech ostatních fosilních paliv²¹⁵. Za jedinou možnou alternativu považuje hnutí bezuhlíkovou ekonomiku.²¹⁶

Limity jsme my je také součástí globálního hnutí. Jeho členové se zúčastnili mezinárodních akcí Break Free from fossil fuels, kde jde o to, že tisíce lidí blokují svými těly povrchové doly, uhelné přístavy nebo rozestavěné ropovody²¹⁷. Dále aktivně podporují protesty po celém světě, které jsou namířené proti celosvětovému fosilnímu průmyslu.²¹⁸

Podle členů hnutí nelze ekologické problémy vnímat odděleně od těch ekonomických a sociálních²¹⁹. Klimatické změny totiž údajně dopomáhají prohlubovat nerovnost na mnoha úrovních²²⁰. Hnutí poukazuje na to, že nejchudší státy jižní polokoule jsou spojeny s problémem měnícího se klimatu nejvíce, ačkoliv ony samy k této změně přispívají nejméně²²¹. Stává se pravidlem, že nejvíce znečištěné životní prostředí je tam, kde se lidé zároveň potýkají i se špatnými sociálními problémy. Příčinu masivní migrace do Evropy vidí hnutí ve velkém suchu a přírodním katastrofám daných oblastí, ze kterých lidé utíkají²²². Za všechny tyto události a škody prý mohou státy obývající severní polokouli, ty údajně nesou hlavní vinu a odpovědnost.²²³

²¹³ Manifest, *Limity jsme my* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://limityjsmemy.cz/manifest/>

²¹⁴ tamtéž

²¹⁵ tamtéž

²¹⁶ tamtéž

²¹⁷ tamtéž

²¹⁸ tamtéž

²¹⁹ tamtéž

²²⁰ tamtéž

²²¹ tamtéž

²²² tamtéž

²²³ tamtéž

Součástí hnutí se může stát kdokoliv, hnutí nemá žádné hierarchické vedení, netoleruje však rasismus, sexismus ani další formy diskriminace²²⁴. Všechny protesty se snaží být vedeny nenásilnou formou. Metoda přímé akce je jedinou možností, která má sílu a vůli něco změnit a mezi nástroje této přímé akce patří nenásilné blokády, pasivní odpor či občanská neposlušnost²²⁵. Veškerým cílem je změnit celý světový systém a stabilizovat tak změnu klimatu.²²⁶

Ekologickými otázkami se členové SocSol zabývali již od 90. let 20. století, ale nebylo to tak výrazné a rozhodně se nejednalo o klíčovou otázku, jako je tomu v současnosti²²⁷. V minulosti maximálně členové SocSol napsali krátký článek o nemoci šílených krav nebo o záplavách, ale dále více do hloubky se to neřešilo, takže v časopisu *Solidarita* se téma ohledně životního prostředí objevovalo jen sporadicky²²⁸. Navíc dříve neexistovalo mnoho zdrojů, které by se primárně zabývaly pouze ekologickými tématy a snažily se je řešit, takže SocSol neměla příliš mnoho příležitostí, kde tato témata vůbec čerpat²²⁹. V současné době existuje nespočet aktérů, kteří se velmi intenzivně zabývají životním prostředím a klimatickými změnami, takže sehnat relevantní zdroj je rozhodně snazší než dříve.²³⁰

3. 7 Postoje a názory

3. 7. 1 ČSSD

Neexistuje žádný speciální vztah mezi SocSol a ČSSD. Ve volbách členové SocSol tradičně volí ČSSD, dříve se ale i stávalo, že se volili zástupci KSČM, když se to zrovna programově nabízelo²³¹. S členy ČSSD se SocSol potkávala na různých iniciativách, na kterých se podílela či které vytvořila a spolupráce s nimi fungovala velmi dobře.²³²

²²⁴ tamtéž

²²⁵ tamtéž

²²⁶ tamtéž

²²⁷ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²²⁸ tamtéž

²²⁹ tamtéž

²³⁰ tamtéž

²³¹ tamtéž

²³² tamtéž

SocSol podporovala Stanislava Štecha, který kandidoval v roce 2014 na pozici senátora PČR. Stanislav Štech kandidoval jako kandidát za ČSSD a tato podpora ovšem nesouvisela s tím, že kandiduje právě za sociální demokracii, nýbrž tuto podporu dostal díky svým politickým názorům, které byly hodně nalevo co se týče pravo-levé osy politického spektra²³³. Nicméně do Senátu se nakonec nedostal, jelikož nepostoupil ani do 2. kola voleb.²³⁴

Celkově se SocSol u ČSSD nelíbí to, že svými názory není více „nalevo“ a také říká, že velice často členové ČSSD trpí oportunistem, v současné vládě Andreje Babiše se tento oportunismus podle Jana Májíčka naplno projevuje. ČSSD chybí hospodářský progres a spousta jejích členů skončila jako neoliberalní ekonomové, například Jiří Rusnok²³⁵. Navíc lidé kolem Jaroslava Foldyny jsou pro SocSol neakceptovatelní, protože samotný Jaroslav Foldyna chodí na akce politické strany SPD, která je pro SocSol brána jako strana, která je ztělesněním fašismu, rasismu a nenávisti, proti čemuž tato trockistická organizace od začátku svého vzniku bojuje.²³⁶

KSČM je vnímána pro drtivou většinu členů SocSol stále negativně, protože převládá názor, že za 30 let od sametové revoluce se komunistická strana příliš neposunula a stále zde převládá většina lidí, kteří obhajují stalinismus, jde především o starší lidi, kteří jsou členy KSČM často až několik desítek let²³⁷. Jediné, co se podle SocSol komunisté naučili, je „obchodování“ s různými hlasováními, kdy se snaží hlasovat tak, aby jim to přineslo co největší užitek, i za předpokladu, že to je proti jejich stanovám²³⁸. Existují zde samozřejmě jedinci, kteří jsou levicoví, pracovití, vstřícní a svými názory se blíží k názorům SocSol, ale není jich podle Jana Májíčka příliš mnoho.²³⁹

²³³ tamtéž

²³⁴ tamtéž

²³⁵ tamtéž

²³⁶ tamtéž

²³⁷ tamtéž

²³⁸ tamtéž

²³⁹ tamtéž

3. 7. 2 Nová antikapitalistická levice, LIBEREDS

Projekt Nová antikapitalistická levice (NAL) začal na začátku protivládních hnutí, tedy koncem roku 2009. Tento projekt iniciovala trockistická organizace Socialistická organizace pracujících (SOP) po vzoru francouzské politické strany Nouveau Parti anticapitaliste (NPA), což je v překladu Nová antikapitalistická strana²⁴⁰. NAL měla sjednotit všechny krajně levicové subjekty, kromě anarchistů, kteří odmítají účast v jakékoliv straně. Tudiž především se mělo kromě SOP jednat ještě také o SocSol a o SAB²⁴¹. Obě trockistické organizace se zúčastnily prvotních jednání, kde byli přítomni i ostatní levicoví jednotlivci, kteří nepatřili do žádné organizace. Pro SocSol bylo problémem to, že celé prohlášení NAL bylo pro ni postavené na jakémsi poráženeckém duchu²⁴². Myšlenka sloučení většiny radikálně levicových aktérů totiž spočívala v tom, že pokud k tomuto sloučení nedojde, do budoucna dojde k rozpadu celé radikální levice a zvítězí fašismus²⁴³. Ve Francii vznikla NPA pro to, aby se stala produktem nového začátku, nových nadějí a nových cílů, zatímco v České republice NAL vznikla na úplně opačných myšlenkách, protože tady se mělo jednat pouze o stranu, která má radikální levicu nějakým způsobem zachránit od zániku, nešlo o to vydat se novým směrem a stanovit si nové cíle, tato strana tak nepřinášela podle SocSol nic nového²⁴⁴. Díky tomuto nejasnému směřování se proto SocSol odmítla na tomto dění podílet²⁴⁵. I přes neúčast SocSol a nakonec i SAB nakonec celý projekt vznikl, členům NAL se dokonce povedlo i získat dostatek podpisů od českých občanů, aby mohli NAL zaregistrovat jako politickou stranu, ale k odevzdání podpisů nikdy nedošlo a celý projekt po pár letech fungování zanikl a s ním zanikla i činnost SOP²⁴⁶. V roce 2013 dospěla NAL k závěru, že na radikální levicu neexistuje širší sociální báze, respektive politická poptávka. Takže členové NAL usoudili, že v tomto případě nemá žádný smysl zakládat politickou stranu, která by stejně nedokázala oslovit větší počet lidí, kteří by byli ochotní do této strany vstoupit²⁴⁷. Aktivita směřující k vytvoření nové politické strany tak byly ukončeny a členové NAL měli fungovat na bázi občanského sdružení které se mělo zaměřit na konkrétní agendu.

²⁴⁰ tamtéž

²⁴¹ tamtéž

²⁴² tamtéž

²⁴³ tamtéž

²⁴⁴ tamtéž

²⁴⁵ tamtéž

²⁴⁶ tamtéž

²⁴⁷ ČECH, Nikola, 2013. NAL na prahu velkých změn. *Levá perspektiva: Články* [online]. Praha, 8. března 2013 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://levaperspektiva.cz/clanky/nal-na-prahu-velkych-zmen/>

V tomto případě šlo v podstatě o stejná témata, jaká měla SocSol, čili jednalo se o antirasismus či antifašismus²⁴⁸. Někteří bývalí členové SOP, kteří žijí v okolí Liberce, založili radikálně levicovou organizační platformu Libereds, která spolupracuje se SocSol a podílí se s ní na společných akcích.²⁴⁹

Platforma Libereds vznikla na vzájemné solidaritě a spolupráci, její členové odmítají jednostranně tržní mechanismus řízení ekonomiky a také společnosti, zastávají rovněž myšlenku, že jiný svět je možný²⁵⁰. Mezi hlavní ideály patří rovnost, solidarita, spolupráce, autonomie a spravedlnost²⁵¹. Členové této platformy se domnívají, že většina novodobých společenských problémů je způsobena ekonomicky nerovnoměrným přerozdělením bohatství vyprodukovaného společností jako celkem²⁵². Rasismus, xenofobie a fašismus jsou údajně důsledkem prvotních ekonomických nespravedlností²⁵³. Zatím Libereds působí pouze jako lokální platforma, ale prostřednictvím pořádání kulturních akcí, přednášek a podpory kulturní tolerance a antifašismu by její členové chtěli postupně více směřovat k pronikání svých idejí do veřejného prostoru.²⁵⁴

Existuje několik důvodů, proč vzniklo na poměry v České republice tolik trockistických organizací. Všechny tyto organizace vznikly jako import ze Západu díky mezinárodním politickým trockistickým tendencím²⁵⁵. SocSol vznikla díky Mezinárodním socialistům se zakládajícími členy ve Velké Británii v čele s Tony Cliffem²⁵⁶. Mezinárodní Výbor za dělnickou internacionálu (CWI) zase pomohl při vzniku Socialistické alternativě Budoucnost (SAB)²⁵⁷. Socialistická organizace pracujících (SOP) sice vznikla nezávisle na nějaké mezinárodní organizaci, ale poté působila prvně pod Ligou za revoluční komunistickou internacionálu, poté byla součástí Ligy za čtvrtou internacionálu²⁵⁸. Zatímco SOP prakticky skončila po zániku NAL, tak SAB neustále funguje, avšak její aktivita již není tak výrazná, jako tomu bylo dříve a celá organizace spíše stagnuje.²⁵⁹

²⁴⁸ tamtéž

²⁴⁹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²⁵⁰ Kdo jsme? Libereds: Organizační platforma [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://libereds.wordpress.com/kdo-jsme/>

²⁵¹ tamtéž

²⁵² tamtéž

²⁵³ tamtéž

²⁵⁴ tamtéž

²⁵⁵ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²⁵⁶ tamtéž

²⁵⁷ tamtéž

²⁵⁸ tamtéž

²⁵⁹ tamtéž

3. 8. Současné postoje

3. 8. 1 Politické ambice

SocSol se vlastní kandidatuře do PČR nebrání, ale není to na jejím seznamu priorit, navíc členská základna není natolik početná, aby se v současné době dalo vůbec kandidovat.²⁶⁰ Martin Bastl ve své knize podotýkal význam radikální levice. Radikální levici spíše připisuje roli společenskou a kulturně-politickou nežli primárně politickou²⁶¹. Každopádně volby do Poslanecké sněmovny PČR v roce 2017 potvrdily dlouhodobou krizi levicových stran. Vyvstala myšlenka z řad členů SocSol, že by bylo dobré iniciovat novou levicovou stranu²⁶². Vznikla diskuzní, informační a mobilizační platforma Skutečná levice, která se snaží zformovat nové levicové hnutí. Do této platformy se může přihlásit každý, kdo je stejného názoru, že je potřeba vytvořit novou levicovou stranu²⁶³. Skutečná levice zatím funguje jeden rok a neustále se rozvíjí, současný počet sympatizantů je kolem čísla 100. Tito sympatizanti jsou lidé z různých větších i menších měst po celé republice²⁶⁴. Zatím se nejedná o platformu, která by měla vyvíjet výraznou aktivitu navenek třeba pořádáním demonstrací či podobných protestů²⁶⁵. Důležitým cílem zůstává myšlenka spojit co nejvíce lidí a zapojit je do debaty ohledně krize levicové politiky²⁶⁶. Skutečná levice se distancuje a zároveň odmítá praktiky současné vlády i ostatních politických stran. Chce s ostatními lidmi vést společný boj za spravedlnost a naléhá na systémové změny zákonů²⁶⁷. Podle ní poslanci a senátoři nemají ponětí o každodenních problémech obyčejných lidí, protože s nimi nekomunikují a nezajímají se o ně.²⁶⁸

²⁶⁰ tamtéž

²⁶¹ BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

²⁶² Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²⁶³ tamtéž

²⁶⁴ tamtéž

²⁶⁵ tamtéž

²⁶⁶ tamtéž

²⁶⁷ O NÁS, *Skutečná levice: Platforma pro tvorbu volební alternativy* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://skutecnalevice.cz/o-nas/>

²⁶⁸ tamtéž

3. 8. 2 Politická situace

Současná vláda je pro SocSol absolutně nepřijatelná. Nynějšího premiéra Andreje Babiše považují členové SocSol za velkokapitalistu, který díky participaci na státní moci neustále navyšuje svůj osobní majetek²⁶⁹. Takovéto počínání je pro ně neakceptovatelné. Obviňují i ČSSD za to, že se s tímto člověkem podílí na vládě a že se příliš málo snaží hájit zájmy pracujících.²⁷⁰

Velkou míru negativismu způsobuje i Tomio Okamura, který je SocSol považován také za kapitalistu, kterému jde především o zisk, jeho radikálně pravicová strana SPD má vzbuzovat ve voličích nenávist především vůči menšinám, ale jinak nepřináší žádné cíle, žádná řešení.²⁷¹

Členové SocSol jsou rádi, že vláda alespoň provádí sociální opatření na podporu studentů a lidí v důchodovém věku. Obecně vítají, když je aplikováno co nejvíce sociálních věcí, které zlepšují lidem život.²⁷²

Miloš Zeman není vnímán členy SocSol příliš pozitivně, považují ho za rasistu a za člověka, který vůbec nedbá ekologickým otázkám, podporuje totiž myšlenku plavebního kanálu, který by spojil řeky Odry, Dunaj a Labe²⁷³. Jedná se o nepředstavitelně drahou a ekologicky naprosto devastující věc, která není, dle slov Jana Májíčka, absolutně potřeba.²⁷⁴

3. 8. 3 Krajní pravice, budoucí zaměření, mezinárodní napojení

Od vzniku SocSol v 90. letech 20. století panuje neustálý odpor vůči krajní pravici až do současnosti a nic na tom pravděpodobně nezmění ani budoucnost²⁷⁵. Největším politickým nepřítelem v současné době je politická strana SPD, která vytváří podmínky ostatním členům

²⁶⁹ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²⁷⁰ tamtéž

²⁷¹ tamtéž

²⁷² tamtéž

²⁷³ tamtéž

²⁷⁴ tamtéž

²⁷⁵ tamtéž

krajní pravice, kteří se v posledních letech spíše schovávali, ale nyní opět začínají být díky myšlenkám této strany více aktivní.²⁷⁶

Pokud jde o budoucí směřování celé organizace do nadcházejících let, tak její plány se mění na základě toho, co se zrovna objeví²⁷⁷. SocSol hodlá pokračovat v iniciativě Bydlet-Žít, nadále bude monitorovat situaci ohledně mobilizační platformy Skutečná levice²⁷⁸. To jsou zatím v roce 2019 dva hlavní cíle, přičemž iniciativa Bydlet-Žít má zatím nejvyšší prioritu. Nadále se budou členové SocSol věnovat otázkám klimatických změn a změnám životního prostředí²⁷⁹. Okrajově se budou zabývat migrační krizí, která je ale nyní v drobném útlumu²⁸⁰. Mezi dlouhodobé cíle patří již tradičně práce s odbory, řešení pracovních podmínek a pracovního práva, zvyšování mzdy a všechny věci spojené s vylepšením podmínek pro pracující.²⁸¹

Jak už bylo zmíněno, SocSol je součástí sítě Mezinárodních socialistů, kde jsou všechny trockistické organizace s podobnými názory. Probíhá zde výměna informací a jednou za čtvrt roku se vydává mezinárodní bulletin, ve kterém jsou základní informace o tom, co kdo dělá, jak se proměnila politická situace v jednotlivých zemích a jaké jsou hlavní tendence toho, co se bude dít dále²⁸². Jednou ročně pořádá britská Socialistická dělnická strana (SWP) Marxism Festival, což je mezinárodní mítink, který probíhá 2 dny a schází se na něm zástupci jednotlivých trockistických organizací, kde se probírají různá témata zaměřená na aktuální dění ve světě. Vedou se zde také neformální rozhovory²⁸³. Britská SWP je nejvíce početná, ale to podle Jana Májíčka neznamena, že by celou síť Mezinárodních socialistů řídila, naopak se snaží dbát o to, aby všichni měli stejné podmínky a stejný čas se projevit²⁸⁴. Opačného názoru je bývalý významný člen Socialistické solidarity, který tvrdí, že Britská SWP má hlavní a poslední slovo a ostatní trockisté z jiných zemích se pouze přizpůsobují.²⁸⁵

²⁷⁶ tamtéž

²⁷⁷ tamtéž

²⁷⁸ tamtéž

²⁷⁹ tamtéž

²⁸⁰ tamtéž

²⁸¹ tamtéž

²⁸² tamtéž

²⁸³ tamtéž

²⁸⁴ tamtéž

²⁸⁵ Informace poskytl bývalý člen Socialistické solidarity, který si nepřál být jmenován, Praha 4. 5. 2019

4 Časopis Solidarita

Počet výtisků kolísá, ale průměrně se vytiskne zhruba 300–400 kusů měsíčně. Pokud se konají větší demonstrace, tak se měsíčně vytiskne i 2 000 časopisů. V časopisu existují 3-4 základní složky, jedná se o domácí zpravodajství, zahraniční zpravodajství, teorii/historii a občas se vyskytne nějaký rozhovor či kulturní téma²⁸⁶. Především se jedná o komentování toho, co se zrovna děje v tuzemsku a zahraničí a součástí toho je i teoretická pozice SocSol k dané problematice. Rozhovory většinou pochází z českého prostředí, ale může se stát, že se v časopisu vyskytne i rozhovor, který je přeložený z cizího jazyka, a který vyšel například v jiném trockistickém časopisu²⁸⁷. Stejně tak se kromě rozhovorů přejímají i jiné články ze zahraničí, když jsou něčím zajímavé a souvisí se zaměřením SocSol.²⁸⁸

4. 1 Amazon

Obvykle se začíná tématem domácího zpravodajství. V roce 2014 poukazovala SocSol na hrozbu v podobě giganta internetového obchodu Amazon, který v současné době patří mezi největší a nejvýdělečnější internetový obchod na světě, vlastníkem tohoto obchodu je Američan Jeff Bezos, který je zároveň nejbohatším člověkem světa. V roce 2014 Amazon otevíral v České republice celkem dvě nová distribuční centra, první bylo vybudované nedaleko pražského letiště, a to druhé vyrostlo v Brně. Počet stálých zaměstnanců se měl pohybovat kolem 1 000 pracovníků a dalších 700 lidí mělo pracovat v Amazonu pouze sezónně. Členové SocSol se zaměřili především na pracovní podmínky lidí, kteří pracují pro Amazon v jiných zemích, protože samotný obchod se ze začátku prezentoval jako firma s vysokými standardy, kde existují výborné podmínky pro zaměstnance.²⁸⁹

V časopisu se píše, že tajné reportáže z Francie, Velké Británie a Německa ukázaly, že zaměstnanci podstupují ve skladech Amazonu těžkou manuální práci, a že během jedné

²⁸⁶ Informace poskytl Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 2. 5. 2019

²⁸⁷ tamtéž

²⁸⁸ tamtéž

²⁸⁹ ČAPINSKÁ, Barbora, 2014. Amazon v Česku, aneb jak se vykořisťuje ve třetím tisíciletí. *Solidarita* [online]. (87), 4 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://solidarita.socsol.cz/wp-content/uploads/2014/05/087-Layout-web.pdf>

směny, která prý trvá 10,5 hodin, musejí nachodit až 17 km, přičemž obědová pauza trvá pouze 30 minut. Údajně je každý pracovník dokonce sledován GPS systémem, který se stará o monitorování jeho výkonnosti a sleduje, zda zaměstnanec nechodí příliš často na toaletu a jestli se nebaví nepřiměřeně dlouho se svými kolegy. Za všechny tyto prohřešky hrozí výpověď²⁹⁰. Situace se začala vyostřovat v Německu, které je pro Amazon druhým největším světovým trhem s tržbami kolem 7 miliard eur. V německých skladech Amazonu pracuje skoro 10 000 lidí a dalších 14 000 jich pracuje na sezónní směnu, postupem času vyplývají na povrch tvrdé a nelidské podmínky pracujících. V roce 2013 proběhla denní stávka v Bad Hersfeldu a Lipsku, která čítala tisíce nespokojených zaměstnanců. Stávka byla uspořádaná odborovou organizací Verdi a jednalo se o reakci na reportáž, kterou odvysílala německá stanice ARD, která v ní poukazovala na vykořisťování zahraničních zaměstnanců, kteří dostávají vždy pouze krátkodobé smlouvy ve velkých skladových centrech Amazonu, které se nacházejí právě v Lipsku a Bad Hersfeldu²⁹¹. Jednalo se o zahraniční pracovníky převážně z Rumunska, Maďarska nebo Španělska. Jejich problémem bylo to, že většina z nich neuměla německy a často podepisovali smlouvy, kterým nerozuměli. Jako další problém se ukázalo to, že tito cizinci pracují nikoliv přímo pod Amazonem, nýbrž pod německou zprostředkovatelskou agenturou, tento fakt umožňuje zaměstnavateli je propouštět bez udání důvodu ze dne na den. Před Vánoci v roce 2013 proběhla další stávka opět v Bad Hersfeldu, Lipsku a také nově v Krabenu opět pod vedením odborové organizace Verdi. Stávky se zúčastnilo skoro 2 000 lidí. Při této stávce se přidali i zaměstnanci z poboček v USA, kteří uspořádali protestní akce přímo před hlavním sídlem Amazonu v Seattlu²⁹². SocSol upozorňovala na to, že i když zatím v České republice nebude Amazon tak masivním zaměstnavatelem, jako tomu je v Německu, tak stejně je třeba monitorovat veškeré jeho kroky a případně okamžitě upozorňovat na možné nekalé praktiky vůči zaměstnancům.²⁹³

²⁹⁰ tamtéž

²⁹¹ tamtéž

²⁹² tamtéž

²⁹³ tamtéž

4. 2 Sociální dávky

Členové SocSol otevřeně podporují romské spoluobčany, například pravidelná účast na Roma Pride je toho důkazem, a v jednom ze svých čísel časopisu se snažili vyvrátit předsudky, které rezonují českou společností, protože Češi obecně považují Romy za menšinu, která má velké předpoklady k páchání trestné činnosti, která se záměrně vyhýbá práci a nejvíce čerpá sociální dávky, které jí údajně nepřísluší. Právě na problematiku sociálních dávek byla zaměřena nejvyšší pozornost. Podpora v nezaměstnanosti se totiž postupem času snižuje, až se dostane na hodnotu životního minima. Životní minimum se odvíjí od počtu členů domácnosti a čím jich je více, tím menší je finanční podpora pro daného jednotlivce. Úřad práce navíc může nabýt podezření, že člověk, který čerpá životní minimum, nevyvíjí dostatečnou aktivitu najít si zaměstnání a jeho podpora může spadnout dokonce na existenční minimum.²⁹⁴

Přídavky na děti také nezpůsobí okamžité zbohatnutí romské rodiny. Rodičovský příspěvek jedince, který je dlouhodobě nezaměstnaný, činí zhruba necelých 8 000 Kč, jedná se ale pouze o prvních 9 měsících věku dítěte, poté nezaměstnaný rodič bere o polovinu méně do věku 4 let dítěte. Nedá se vydělávat ani na vyšším počtu dětí, protože při narození dalšího dítěte automaticky zaniká příspěvek na dítě, které se narodilo před ním. Díky těmto informacím se bráním sociálních dávek zbohatnout zkrátka nedá.²⁹⁵

²⁹⁴ LAMAČ, Vítězslav, 2013. Romové a zneužívání sociálních dávek. *Solidarita* [online]. (84), 7 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://solidarita.socsol.cz/wp-content/uploads/2014/05/084-Layout-web.pdf>

²⁹⁵ tamtéž

Závěr

Socialistická solidarita na počátku vzniku v 90. letech 20. století jen velmi těžko hledala početnější základnu podporovatelů, což bylo způsobené i tím, že většina lidí po pádu komunistického režimu na krátký čas zanevřela na levicovou politiku. Od poloviny 90. let však zájem o levicovou politiku začal opět narůstat, to se ale netýkalo trockistických a anarchistických organizací, které byly pro obyčejné voliče příliš radikální, a proto raději podporovali ČSSD nebo i KSČM. SocSol se tak musela zaměřit na velmi úzký okruh lidí, kteří by byli ochotní vstoupit do jedné z krajně levicových skupin. Poněkud nadneseně by se dalo říci, že bylo v jednu chvíli více krajně levicových organizací než potenciálních členů, kteří mohli do některého z uskupení vstoupit. Problém s malým počtem podporovatelů přetrval prakticky až dodnes a SocSol po celý čas měla nanejvýše pouze několik desítek členů.

Problém získání více členů do svých řad souvisí hned s mou první výzkumnou otázkou, kterou jsem si položil na začátku. Má Socialistická solidarita potenciál proniknout ve volbách do PČR? Pokud vezmeme v úvahu, že do roku 2019 se jí nepovedlo přesáhnout hranici alespoň 100 členů a počet viditelných sympatizantů také není příliš početný, tak se zdá velmi nereálné, že by v blízké době mohla kandidovat v parlamentních volbách. Velkým problémem je její členský centrismus, jelikož drtivá většina členů operuje v Praze a jen malá část v Brně či Ostravě, takže zde absentuje celorepublikové pokrytí, při kterém by se mohly vyskytnout daleko větší šance na možný úspěch ve volbách do PČR. SocSol se volbám nebrání, ale sama uznává, že pro tento krok skutečně potřebuje daleko více členů a podporovatelů, než tomu je doposud. Česká společnost se ale obecně příliš nezajímá o situaci na krajní levici, takže ta šance na nějaký výraznější úspěch na politické scéně se velmi vzdaluje. Do příštích let je ale nasnadě monitorovat situaci kolem mobilizační platformy Skutečná levice, která se může stát dominantní levicovou stranou.

Dále jsem se pokusil odpovědět na další otázku, kterou jsem si v úvodu stanovil, a tou je, jaký je největší dosavadní úspěch Socialistické solidarity? Za největší úspěch 90. let 20. století se rozhodně dá považovat vznik a činnost platformy Iniciativa proti rasismu (IPRA), která sdružovala i mnoho aktérů, kteří nepůsobili pouze na krajní levici. Téma rasismu dokázalo celkem pravidelně oslovovat část české veřejnosti v průběhu dalších let.

Po roce 2000 se SocSol podílela na dvou velmi výrazných úspěších. Tím prvním byla kampaň, a zároveň platforma Ne základnám, která byla proti výstavbě americké protiraketové základny v Brdech. SocSol se výrazně zasadila o veliké mediální zviditelnění této kauzy, čímž se následně spustila celorepubliková nevole občanů, kteří požadovali po vládě ČR, aby tento americký projekt neschválila. Samozřejmě celkově nešlo pouze o zásluhy SocSol, připojit se museli i další aktéři nejen krajní levice a také nezávislí novináři, ale samotný vznik platformy Ne základnám iniciovala pouze právě SocSol. Navíc celé toto snažení bylo úspěšné, což ještě více zvýšilo sebevědomí této trockistické organizace.

Za dosud největší úspěch je členy SocSol považována kampaň proti vládním škrtům především v sociálních oblastech, která byla vedena od roku 2010. SocSol se podílela na vzniku Iniciativy pro kritiku reforem a na podporu alternativ (ProAlt). Také se spolupodílela na organizování obrovských demonstrací, které se pořádaly proti středo-pravicové vládě ODS, TOP 09 a Věcí veřejných. Všechno vyvrcholilo vypsáním předčasných voleb do Poslanecké sněmovny PČR v roce 2013. O velký úspěch se jednalo také pro to, že se v platformě ProAlt objevila většina zástupců levicové scény, což se ještě do té doby nestalo.

Jako poslední předložím důvody, proč nedošlo ke spojení všech trockistických organizací do jedné. Trockistické organizace mají tendenci se spíše ještě více štěpit než slučovat. Důkazem toho je frakční rozkol uvnitř SocSol v roce 1998, kdy nespokojení členové odešli a založili si vlastní a více ortodoxní trockistickou skupinu Socialistickou organizaci pracujících (SOP). Spojení do jedné organizace mezi SocSol a Socialistickou alternativou Budoucnost (SAB) také nebylo možné díky odlišnému vnímání stalinistického Ruska, jelikož SAB ho považovala za zdegenerovaný dělnický stát, zatímco SocSol ho vnímala už jako stát, ve kterém zvítězil státní kapitalismus. Tento nepatrný rozdíl hraje u trockistických organizací výraznou a téměř nepřekonatelnou roli.

Jediný pokus o sjednocení celé krajní levice, kromě anarchistů, se udál na konci roku 2009, kdy SOP iniciovala vznik strany Nová antikapitalistická levice (NAL). Nicméně při jednáních se s SOP neshodla SAB a ani SocSol, což zapříčinilo celkový krach tohoto na začátku slibného projektu. Neshody spočívaly v rozdílných názorech na budoucí směřování a také v odlišných pohledech na samotnou budoucnost krajně levicové scény.

Zatímco skoro všechny ostatní skupiny a organizace krajní levice, které vznikly v 90. letech, se rozpadly nebo se nyní nachází v období výrazného útlumu, Socialistická solidarita funguje

již téměř 30 let stále aktivně a v současné době ji lze považovat za nejsilnějšího zástupce trockistických skupin a možná i celé krajní levice. Nezanikla ani po frakčním rozkolu a úspěchy po roce 2000 ji vnitřně posílily do dalších let.

Summary

Socialist Solidarity (SocSol) at the outset of the 1990s experienced considerable difficulties in finding larger base of supporters, which was also due to the fact that after the fall of the communist regime most people took against the leftist policy. However, since the mid-1990s interest in left-wing politics has begun to grow again. Unfortunately, the interest was not primarily concerning Trotskyist and anarchist organizations, which were too radical for ordinary voters, who rather supported social democracy or communist party. The issue regarding the small number of supporters has remained virtually up to the present day, SocSol throughout the time was composed of only several dozens of members at most.

The problem of lack of members is connected to my first hypothesis, which is if Socialist Solidarity could have potential in Chamber of Deputies election. Taking into account the fact that by 2019 SocSol was not able to exceed the limit of at least 100 members and that the number of their visible sympathizers is not that large, it seems very unlikely that this organization could run for parliamentary elections in the near future. Generally, the Czech society is not very interested in the situation on the far-left politics, therefore the chance of more significant success on the political scene is moving away. Although in the years to come, the focus is likely to be around the mobilization platform Real Left-wing, which could have a potential to become the dominant left-wing party.

Next, I tried to answer the question what the greatest success of SocSol is. The greatest success of the 1990s that SocSol achieved is the establishment and operation of the Platform against the Racism (IPRA). This platform brought together representatives of the far-left politics as well as representatives of other political streams, since the issue of racism was in public awareness during several subsequent years.

After 2000, SocSol participated in two very significant successes. The first was a campaign against the US missile defence base, which should have been built in the area of Brdy. Socsol made serious efforts in making the campaign much more visible in the Czech media, by which it subsequently set off the displeasure of citizens across the whole Czech Republic. In the end, this effort was successful because the base was not built.

The second success was participation in the creation of ProAlt, the Initiative for criticism of the planned reforms and to promote alternatives. SocSol also participated in organizing huge demonstrations that were held against the center-right government of ODS, TOP 09 and VV. It all culminated in the announcement of early Chamber of Deputies election in 2013.

Finally, I present the reasons why merging of Trotskyist organizations did not happen. Generally, Trotskyist organizations tend to split much more than merge. Evidence of this is the factional schism inside SocSol in 1998, when disgruntled members left and established their own more orthodox Trotskyist group called the Socialist Organization of Working People (SOP).

The only attempt to unite the entire leftist policy, apart from anarchists, happened at the end of 2009, when the Socialist Organization of Working People initiated the establishment of a new party called the New Anti-Capitalist Left (NAL). However, other Trotskyist organizations were not interested in being part of this party, since several disagreements occurred primarily about the future of this new party.

While almost all other far-left politics groups and organizations that had formed in the 1990s fell apart or are now in a period of significant decline, Socialist Solidarity has been active for almost 30 years and can be nowadays considered as the strongest representative of the whole far-left politics.

Použitá literatura

Knihy

BARŠA, Pavel, FIALA, Petr, ed., 1998. *Politický extremismus a radikalismus v České republice*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 8021017988.

BASTL, Martin, FIALA, Petr, ed., 2001. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova universita. ISBN 80-210-2722-3.

PEČÍNKA, Pavel, 1999. *Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu*. Brno: Doplněk. ISBN 80-723-9031-7.

Elektronické akademické práce

ŠTORKÁNOVÁ, Lucie, 2014. *Trockismus v České republice s důrazem na vývoj po roce 2000* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120158253>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát

ZIKMUND, Michal, 2014. *Nová antikapitalistická levice: Klasický nebo moderní marxismus?* [online]. Praha [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130132628/?lang=cs>. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Jan Charvát.

Elektronická kniha

CLIFF, Tony, 1999. *Trotskyism after Trotsky: the origins of the international socialists* [online]. London: Bookmarks [cit. 2019-07-29]. ISBN 18-988-7643-6. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/cliff/works/1999/trotism/ch04.htm>

TROTSKY, Leon, 1938. *The Death Agony of Capitalism and the Tasks of the Fourth International: The Mobilization of the Masses around Transitional Demands to Prepare the Conquest of Power: "The Transitional Program"*. Marxists Internet Archive [online]. 2002 [cit.2019-07-29]. Dostupné z: <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1938/tp/transprogram.pdf>

Elektronické články

ČAPINSKÁ, Barbora, 2014. Amazon v Česku, aneb jak se vykořisťuje ve třetím tisíciletí. *Solidarita* [online]. (87), 4 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://solidarita.socsol.cz/wp-content/uploads/2014/05/087-Layout-web.pdf>

LAMAČ, Vítězslav, 2013. Romové a zneužívání sociálních dávek. *Solidarita* [online]. (84), 7 [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://solidarita.socsol.cz/wp-content/uploads/2014/05/084-Layout-web.pdf>

Webové stránky

Anketa mezi poslanci a senátory, *Ne základnám* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/943_anketa-mezi-poslanci-a-senatory#poslanci

Až 2000 lidí proti strachu a rasismu, 2015. *Solidarita* [online]. Praha, 18. 11. 2015 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://solidarita.socsol.cz/2015/akce/az-2000-lidi-proti-strachu-a-rasismu>

Cíle kampaně, *Za dostupné bydlení* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://zadostupnebydleni.cz/cile-kampane/>

ČECH, Nikola, 2013. NAL na prahu velkých změn. *Levá perspektiva: Články* [online]. Praha, 8. března 2013 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://levaperspektiva.cz/clanky/nal-na-prahu-velkych-zmen/>

Domáci zpravodajství: 28. října budou Romové pochodovat Prahou. V ČR proběhne Roma Pride - Pochod romské hrdosti, 2018. *Romea* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/28-rijna-budou-romove-pochodovat-prahou-v-cr-probehne-roma-pride-pochod-romske-hrdosti>

DVOŘÁKOVÁ, Anna, Čeněk TŘEČEK a Jan JIŘIČKA, 2012. Sto tisíc odborářů zaplnilo Václavák, chtěli demisi vlády a hrozili stávkami. *IDNES.cz* [online]. 21. dubna 2012 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/demonstrace-odboru-proti-vlade.A120421_090507_praha-zpravy_abr

Kdo jsme? *Libereds: Organizační platforma* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://libereds.wordpress.com/kdo-jsme/>

Kdo jsme?, *ProAlt: Iniciativa pro kritiku reform a na podporu alternativ* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20160406130710/http://www.proalt.cz/?p=923>

Manifest, *Limity jsme my* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://limityjsmemy.cz/manifest/>

MIKOLÁŠ, Robert, Jitka MALÁ, Jan ŠMÍD, Milan KOCOUREK, Ivan HOLAS a Marika TÁBORSKÁ, 2003. Celosvětové protesty proti válce v Iráku. *IROZHLAS: SVĚT* [online]. Praha, 15. února 2003 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/celosvetove-protesty-proti-valce-v-iraku_200302152203_mtaborska

O iniciativě, *Ne základnám* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/19_o-iniciative

O NÁS, *Skutečná levice: Platforma pro tvorbu volební alternativy* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://skutecnalevice.cz/o-nas/>

O nás, *Za dostupné bydlení* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <http://zadostupnebydleni.cz/o-nas/>

PAVLÍKOVÁ, Kateřina, 2016. Smlouvy TTIP a CETA jsou obětí předvolebních kampaní. *Svaz průmyslu a dopravy České republiky: Pro média* [online]. Praha, 11. 10. 2016 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/pro-media/rozhovory/10198-smlouvy-ttip-a-ceta-jsou-obeti-predvolebnich-kampani>

Sweatshop, In: *Encyclopedia Britannica* [online]. [cit. 2019-05-08]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/sweatshop>

Více jak 130 000 podpisů pro referendum, 2008. *Ne základnám* [online]. Praha, 27. 8. 2008 [cit. 2019-07-06]. Dostupné z: http://www.nezakladnam.cz/cs/1228_vice-jak-130-000-podpisu-pro-referendum

Rozhovory

Bývalý člen Socialistické solidarity, který si nepřál být jmenován, Praha 2. 5. 2019

Jan Májíček, člen Socialistické solidarity, Praha 4. 5. 2019

Teze bakalářské práce

Příjmení, jméno: Pražák Václav

Název práce: Krajní levice v ČR: Socialistická solidarita

Vedoucí práce: Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Název práce v AJ: Far-left politics in the Czech Republic: Socialist solidarity

Studijní obor: Politologie a mezinárodní vztahy

Semestr zadání: letní

Akademický rok podání: 2017/2018

Předpokládaný termín dokončení: LS 2019

Typ práce: bakalářská

Zdůvodnění výběru práce

Krajní levice v České republice po roce 1989 neměla příliš velkou základnu svých podporovatelů, avšak trockisté vytvořili poměrně významný segment levicově orientované politické scény. Jejich postavení bylo počátkem 90. let určeno rolí, kterou sehrávali v opozici minulému reálně-socialistickému režimu a v disentu. V průběhu 90. let pak na území České republiky přišla mladá generace trockistů, kteří v průběhu let vytvořili 3 významné trockistické organizace - Budoucnost; Socialistická organizace pracujících (SOP); Socialistická solidarita (SocSol). V současné době je právě SocSol nejaktivnější organizací, která reprezentuje českou krajní levici. Jelikož představitelé krajní levice v ČR nedokázali nikdy oslovit velké masy lidí, nevěnovalo se tomuto tématu ohledně krajní levice příliš mnoho úsilí a pozornosti. Rád bych samotnou Socialistickou solidaritu více přiblížil ostatním lidem, abych vnesl do jejich podvědomí, že i zástupce krajní levice se v dnešní době angažuje a je vidět. Zajímá mě její vnitřní fungování a její případné vymezení proti komunistům.

Předpokládaný cíl

Hlavním cílem této bakalářské práce je zkoumat působení a činnost Socialistické solidarity po roce 2000, popřípadě po roce 2005. Budu se zabývat tím, jaké problémy především řeší,

jaké má hodnoty a cíle a co považuje za svůj dosavadní úspěch i neúspěch. Také bych rád zjistil, jestli její hodnoty a cíle byly nějakým způsobem odlišné před rokem 2000. V poslední době se totiž Socialistická solidarita velmi zabývá ekologickými otázkami a problémy, rád bych zjistil podrobnosti i o této skutečnosti. Dále mne zajímá, s jakými dalšími organizacemi či politickými stranami spolupracuje, proti čemu protestuje a čeho se primárně snaží dosáhnout, jestli pořádá nějaké demonstrace či jiné veřejné občanské aktivity. Také se pokusím více přiblížit, co to vlastně znamená být členem trockistické skupiny. Sekundárním cílem je zvýšit povědomí o působnosti krajní levice v České republice.

Metodologie práce

Co se týče metodologie, bude využita případová studie. V tomto případě bude sociologickým objektem organizace Socialistická solidarita. Pouze okrajově bych rád zkoumal její historii. Primárním cílem je směřování Socialistické solidarity po roce 2000, respektive po roce 2005 - její dlouhodobé cíle a hodnoty. V rámci tohoto zkoumání zároveň porovnam, jestli se hodnoty a cíle v 90. letech 20. století nějakým výraznějším způsobem změnily, nebo naopak všechny počáteční cíle zůstaly a přibyly k nim cíle nové. Nezapomenu také opomenout dosažené úspěchy či neúspěchy. Jelikož v České republice neexistuje příliš mnoho zdrojů o krajní levici, natož pak o samotné Socialistické solidaritě, hlavními prameny bádání bude časopis Solidarita, webová stránka SocSol a v neposlední řadě také několik rozhovorů s představiteli této krajně levicové organizace. Vsázím na to, že čerpání informací přímo od „jádra zdroje“ bude nejefektivnější. Nezbytná také bude samotná analýza textů odborné literatury, kde bych chtěl čerpat především informace o Lvu Trockém, o jeho vizi socialistické revoluce a také bych chtěl více zmínit, co to je trockistická skupina, jak funguje a kdo do ní kromě Socialistické solidarity ještě v ČR případně patří.

Základní charakteristika tématu

Krajní levice v ČR by neměla být rozhodně opomíjeným tématem, ač zde není od vzniku samostatné ČR tolik známá a rozšířená. Speciálně Socialistická solidarita vznikla v 90. letech 20. století a jedná se o českou neortodoxně trockistickou skupinu, hájící koncept tzv.

„socialismu zdola“, což znamená, že skutečný socialismus může přijít vždy pouze „zdola“ od široké vrstvy lidí, nikoliv od málo početné skupiny revolucionářů. V poslední době se také velmi angažuje v otázkách životního prostředí. Disponuje vlastním antikapitalistickým časopisem. Mezi významné autory, kteří se zabývají extremismem a krajní levicí patří například Martin Bastl či Petr Fiala. Socialistická solidarita čerpá především z myšlenek Karla Marxe a samozřejmě také Lva Davidoviče Trockého. Další neméně významnou osobou je Tony Cliff, který dále rozpracoval myšlenky Lva Trockého. Pro tuto práci však bude nejdůležitější samotná webová stránka Socialistické solidarity a její časopis Solidarita, kde se řeší hlavně kritika dnešního kapitalistického světa, vyzdvihuje se socialismus (ovšem pouze v té formě, která je pro Socialistickou solidaritu důležitá, tedy stále se jedná o „socialismus zdola“) a v neposlední řadě se spoustu článků a příspěvků věnuje problematice životního prostředí.

Předpokládaná struktura práce

1)Úvod

- A. Charakteristika tématu
- B. Cíl práce
- C. Metodologie

2)Myslitelé pro krajní levici

- A. Karl Marx
- B. Lev Davidovič Trockij

3)Trockistická skupina

- A. Historie pojmu
- B. Charakteristické znaky a vymezení

4)Socialistická solidarita

- A. 90. léta 20. století
- B. Hodnoty a cíle po roce 2005

5)Závěr

Základní literatura

- 1) PEČÍNKA, Pavel. Pod rudou vlajkou proti KSČ: osudy radikální levice v Československu. Brno: Doplněk, 1999. ISBN 80-7239-031-7.
- 2) BASTL, Martin. Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století. Brno: Masarykova universita, 2001. ISBN 80-210-2722-3.
- 3) CLIFF, Tony. Trotskyism after Trotsky: the origins of the international socialists. Chicago: Bookmarks, 1999. ISBN 1898876436.
- 4) BASTL, Martin. Krajní pravice a krajní levice v ČR. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.
- 5) BARŠA, Pavel, FIALA, Petr, ed. Politický extremismus a radikalismus v České republice. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 8021017988.
- 6) TROCKIJ, Lev. Co je permanentní revoluce?. Olomouc: J.W. Hill, 2000. ISBN 8086427005.
- 7) ŠAFFEK, Martin. Teorie odcizení u mladého Marxe: brožura Socialistické solidarity. Praha: Socialistická solidarita, 2011. ISBN 8025498484.
- 8) STRMISKA, Maxmilián. Terorismus a demokracie: pojetí a typologie subverzivního teroristického násilí v soudobých demokraciích. V Brně: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 802102755x.
- 9) VOKATÝ, Petr. Socialistická solidarita a Socialistická organizace pracujících v alterglobalizačním hnutí. 2005.
- 10) MAREŠ, Miroslav. (2011): Komunismus. In: Bastl, M., Mareš, M., Smolík, J., Vejvodová, P. (2011): Krajní pravice a krajní levice v ČR. Praha: Grada Publishing.